

Terrorisme

De invloed van de ETA en Boko Haram op West-Europa

Profielwerkstuk

Nadine Louissen

Michiel Beekman

V6i

17 november 2016

I.H.M. Buffart

Hondsrug College Emmen

Inhoudsopgave

Woord vooraf	5
Nadine Louissen	5
Onderwerp	5
Samenwerking	5
Taakverdeling	5
Michiel Beekman	5
Onderwerp	5
Samenwerking	6
Taakverdeling	6
Inleiding.....	7
Hoofdstuk 1: Historische achtergrond.....	9
1.1 Spanje ten tijde van de ETA.....	9
1.1.1. <i>Francisco Franco</i>	9
1.1.2. <i>Marokko</i>	10
1.1.3. <i>Spaanse Burgeroorlog</i>	10
1.1.4. <i>Tweede Wereldoorlog</i>	11
1.2 Een onafhankelijke staat en de opkomst van de ETA	12
1.2.1. <i>Het Baskenland</i>	12
1.2.2. <i>Spanje wordt een democratie</i>	13
1.2.3. <i>Geweld</i>	14
1.3 Politieke ontwikkeling van de ETA	14
1.3.1. <i>Verandering van de politieke situatie</i>	14
1.3.2. <i>Een eigen politieke partij</i>	15
1.4. Doelwitten.....	16
1.5 Nigeria ten tijde van Boko Haram	16
1.5.1. <i>Tweedeling in religie</i>	16
1.5.2. <i>Politieke situatie in Nigeria</i>	17
1.6 Hervormingen in het onderwijs en de opkomst van Boko Haram.....	18
1.6.1. <i>Westers onderwijs</i>	18
1.6.2. <i>Ontwikkeling van Boko Haram</i>	18
1.7 Een nieuwe leider.....	19
1.7.1. <i>Boko Haram ten einde?</i>	19

1.7.2. Een nieuwe aanpak	20
1.7.3. Steeds meer aanslagen	20
1.8 Trouw aan de Islamitische Staat	21
Hoofdstuk 2: Structuur	22
2.1 Structuur van de ETA	22
2.1.1. Historische achtergrond	22
2.1.2. Invloed historische achtergrond	22
2.1.3. Leaderled of leaderless	22
2.2 De ETA in de Spaanse maatschappij	23
2.3 Structuur van Boko Haram	24
2.3.1. Mohammed Yusuf	24
2.3.2. Invloed historische achtergrond	24
2.3.3. Leaderled of leaderless	24
2.4 Boko Haram in de Nigeriaanse maatschappij	25
Hoofdstuk 3: Overheidsreactie	26
3.1 Spaanse overheid VS ETA	26
3.1.1. Breken Baskisch verzet	26
3.1.2. Na de burgeroorlog	27
3.1.3. Oprichting ETA	27
3.2 Aanslagen	28
3.2.1. Burgos-proces	28
3.2.2. Vanaf jaren '70	29
3.2.3. Onderhandeling	30
3.3 Nigeriaanse overheid VS Boko Haram	30
3.3.1. Koloniale tijd	30
3.4 Bestrijding	32
3.5 De rest van de wereld	32
3.6 Vergelijking	33
Hoofdstuk 4: Invloed op de samenleving	34
4.1 De invloed van de ETA op de samenleving	34
4.1.1. Spanje	34
4.1.2. Frankrijk	35
4.1.3. Toeristische sector	35
4.1.4. Portugal	36

4.1.5. <i>Nederland</i>	36
4.2 De invloed van Boko Haram op de samenleving	37
4.2.1. <i>Nigeria</i>	37
4.2.2. <i>West-Europa</i>	37
4.2.3. <i>#JeSuisNigeria</i>	37
4.2.4. <i>Angst voor radicalisering</i>	39
4.2.5. <i>West-Europa geen doelwit</i>	39
4.3 Vergelijking tussen de invloed van de ETA en de invloed van Boko Haram	40
Bronvermelding	42
Logboek	47
Nadine Louissen	47
Michiel Beekman	51

Woord vooraf

Nadine Louissen

Onderwerp

Terrorisme is een onderwerp dat de laatste jaren steeds vaker terugkomt in het nieuws. Persoonlijk vind ik het erg interessant om nieuwsberichten te lezen over bijvoorbeeld een aanslag die is gepleegd, interessant in die zin dat het me erg boeit wat voor reacties zulk soort gebeurtenissen opwekken. Neem bijvoorbeeld de aanslagen op de Bataclan en op Charlie Hebdo: hierover waren verschillende live blogs te volgen op het internet en die heb ik dan ook op de voet gevolgd. Het kiezen van een onderwerp voor het PWS was voor mij niet moeilijk: ik wist direct al dat het onderwerp met terrorisme te maken moest hebben.

Samenwerking

Ik heb nog nooit samen met Michiel aan een groot project gewerkt. Mijn verwachtingen voor het onderzoek liggen vrij hoog, omdat we als vrienden goed met elkaar om kunnen gaan. Michiel is iemand die van veel verschillende onderwerpen aardig veel weet en hij wil, net als ik, graag gaan voor een goed resultaat. Wel kunnen we het goed met elkaar oneens zijn, dit is zo af en toe wel een struikelblok geweest in ons proces, maar het heeft niet tot hele grote onenigheid geleid.

Taakverdeling

De taakverdeling is vrij makkelijk tot stand gekomen. Waar ik liever de onderwerpen als historie en invloed wil onderzoeken, wil Michiel ook een 'politieke' kant van het onderwerp belichten, waardoor we ervoor hebben gekozen dat hij de onderwerpen overheid en structuur zou gaan behandelen. We hebben dus allebei twee deelvragen die we gaan behandelen, we werken het dus eigenlijk afzonderlijk van elkaar uit. Wel hebben we afgesproken dat we alles wat we verzamelen en schrijven met elkaar delen zodat we weten van elkaar waar we staan met ons onderzoek. Uiteindelijk hebben we samen het hele PWS in elkaar gezet, waarbij we ook nog hebben gekeken of we elkaar konden aanvullen en verbeteren indien dat nodig was.

Michiel Beekman

Onderwerp

In de afgelopen jaren heb ik bij het vak project al veel verschillende onderwerpen voorbij zien komen. Toch heb ik besloten niks in deze richting te kiezen, omdat ik ook wil kijken naar hoe ik later met mijn studie verderga. Als ik kijk in welke richting ik aan het zoeken ben, komt het al snel neer op conflict studies en het onderzoeken en uitwerken van conflictsituaties. Daarnaast heb ik bij het vak Spaans les in de Spaanse Burgeroorlog.

Dit interesseert mij en het is een onderdeel van de interessante Spaanse cultuur. Daarom opperde ik al vrij snel dat we kunnen gaan kijken naar bijvoorbeeld de ETA in het Baskenland.

Samenwerking

Nadine en ik hebben nog niet samengewerkt aan een groot project zoals dit PWS, maar we zijn als vrij goeie vrienden op elkaar ingespeeld. Dus mijn verwachtingen voor dit onderzoek liggen vrij hoog, ondanks dat we het ook wel gruwelijk oneens met elkaar kunnen zijn. Nadine is een harde werkster en ik hoop dat haar gestructureerde manier van werken mijn chaos een beetje kan bijwerken en dat ik er een les uit kan slepen voor later om mee te nemen.

Taakverdeling

De taakverdeling is vrij makkelijk tot stand gekomen, aangezien ik vrij graag bezig ben met onderwerpen als beleid en politiek. Nadine trekt toch liever naar de sociaal-culturele onderwerpen en de historische onderwerpen. Dit paste allemaal precies op elkaar en zo hebben we de vier deelvragen twee om twee kunnen verdelen. We proberen zo veel mogelijk samen te doen, maar de onderwerpen werken wij afzonderlijk van elkaar af en voegen wij later samen. Zo deed ik dat vroeger ook bij project en dat eindigde in het gros van de gevallen met een goed cijfer, wat natuurlijk een mooie bijkomstigheid zou zijn van dat wij daadwerkelijk iets van dit PWS leren.

Inleiding

Een paar weken geleden was ik (Nadine Louissen) samen met mijn ouders twee dagen in Amsterdam. Ik had toen een boek in mijn tas, genaamd: De opstand van Boko Haram, geschreven door Manon Stravens. Op de omslag van dit boek staat een intimiderende foto van een jihadstrijder.

We stonden op het punt te vertrekken richting het centrum van Amsterdam, toen mijn moeder iets opmerkte. Ze adviseerde mij het boek thuis bij mijn opa te laten liggen, dit in verband met de reacties die het boek op zou kunnen wekken als mensen het zouden zien: het gaat immers om over terrorisme. Maar wat is terrorisme precies?

Terrorisme is het plegen van geweld of het uitoefenen van ernstige dreiging met een politieke of religieuze reden, met als doel politieke veranderingen te bewerkstelligen. Tegenwoordig zijn er steeds meer communicatiemiddelen beschikbaar, denk hierbij bijvoorbeeld aan het internet, de krant en de televisie. Er wordt steeds meer gepubliceerd over terroristische aanslagen, waardoor de angst onder de bevolking toeneemt. Daarnaast neemt ook de dreiging van terrorisme toe: nu er een aanslag is gepleegd in bijvoorbeeld België, kan een land als Nederland zich er zorgen over gaan maken of het ook niet hier zal gebeuren.

In dit onderzoek wordt gekeken naar hoe de West-Europese beschaving in de periode van 1950 tot 2015 heeft gereageerd op terroristische organisaties, om specifiek te zijn de Baskische terreurgroep ETA en de Nigeriaanse terreurgroep Boko Haram.

Het onderzoek is gecentraliseerd rondom deze twee organisaties. Voor beide organisaties is minder aandacht geweest in het wereldnieuws in vergelijking tot terroristische organisaties zoals de Islamitische Staat en Al Qaida. Deze organisaties, de ETA en Boko Haram, zijn onder de bevolking van West-Europa minder bekend dan de hiervoor genoemde organisaties, hoewel ze soortgelijke acties ondernemen of hebben ondernomen.

De periode die in dit onderzoek wordt belicht, begint in 1950. De ETA kwam vooral onder het regime van Francisco Franco (1939-1975) op, maar de echte spanningen tussen de Spaanse regering en de Basken begonnen pas vanaf 1950 op te komen. Boko Haram bestaat sinds 2002 en heeft haar grootste actie, namelijk het ontvoeren van de Chibok-meisjes, gepleegd in 2014. Daarom eindigt de gekozen periode in 2015.

In dit onderzoek worden vier afzonderlijke aspecten behandeld. Als eerste wordt er gekeken naar de historische achtergrond en de ontwikkeling van de beide groeperingen. Vervolgens zal de structuur van de organisaties uiteengezet worden.

Daarnaast wordt er weergegeven hoe de overheid in de beide landen beleid voert tegen de terroristische organisaties. Hierin zal een vergelijking gemaakt worden tussen de Spaanse en de Nigeriaanse beleidsvoering.

Als laatst wordt er gekeken naar de invloed die de ETA en Boko Haram hebben uitgeoefend op de West-Europese beschaving op sociaal gebied, oftewel de sociale situatie van een individu of groep betreffend. Er wordt dus gekeken naar hoe deze organisaties de sociale verhoudingen in een land beïnvloeden. Hierin zal ook een vergelijking gemaakt worden, dit keer van de manier waarop er wordt gereageerd op deze groeperingen.

Om te begrijpen hoe en waarom deze organisaties invloed uitoefenen op de West-Europese beschaving zijn bovengenoemde aspecten belangrijke onderwerpen. Ze zetten de organisatie uiteen: de ontwikkeling, het doel, de opbouw van de organisatie en de invloed op de West-Europese samenleving wordt hiermee duidelijk gemaakt. Hieruit zullen uiteindelijk de nodige conclusies getrokken worden.

Hoofdstuk 1: Historische achtergrond

Nadine Louissen

In de periode van 1950 tot 2015 zijn er meerdere terroristische organisaties die zich hebben ontwikkeld, zoals bijvoorbeeld Al Qaida, de IRA en de Islamitische Staat. In dit hoofdstuk zal de historische achtergrond van twee van deze organisaties belicht worden.

In 1952 ontstond in Spanje de terroristische beweging 'ETA' (Euskadi ta Askatasuna, Baskenland en Vrijheid vertaald naar het Nederlands), onder invloed van het bewind van dictator Francisco Franco. Zijn onderdrukkende bewind zorgde voor grote onvrede onder de Baskische bevolking.

In 2002 kwam in Nigeria de beweging 'Boko Haram' op. Het Britse koloniale bestuur voerde daar een hervorming door in het islamitische onderwijs, waar onder een deel van de islamitische Nigerianen een afkeer voor ontstond.

1.1 Spanje ten tijde van de ETA

1.1.1. *Francisco Franco*

Francisco Franco (figuur 1) werd geboren op 4 december 1892. Franco wilde, net als zijn vader, marineofficier worden, maar de marineschool aanvaardde geen nieuwe inschrijvingen tussen 1906 en 1913. Hierop besloot Franco in 1907 om zich bij het Spaanse leger aan te sluiten.

In 1910 studeert Franco af als luitenant en in 1912 gaat Franco meevechten met het Spaanse bezettingsleger in Marokko. Franco was een middelmatige student geweest: uiteindelijk verlaat hij de academie als nummer 251 op de ranglijst van 312 studenten. Alleen op het slagveld zal Franco deze positie kunnen verbeteren: de enige kans hiervoor ligt in Marokko. In Marokko maakt Franco snel carrière: kapitein in 1915, commandant in 1917, kolonel in 1925 en een jaar later is Franco zelfs generaal. In Marokko ontwikkelt Franco ook zijn politieke ideeën, die ultraconservatief zijn: Militairen zijn superieur aan politici, het is het leger dat de eenheid van Spanje waarborgt en het is het leger dat het politieke lot van Spanje dient te bepalen. ¹

Figuur 1: Francisco Franco

¹ <https://www.historischnieuwsblad.nl/nl/artikel/6822/generaal-francisco-franco-1892-1975.html>

1.1.2. Marokko

In 1904 werd Marokko verdeeld over Frankrijk, Engeland en Spanje.² Marokko was geen onafhankelijk land meer: dit wilden de Marokkanen terug, waardoor er hevige gevechten ontstonden tussen de Marokkaanse onafhankelijkheidsstrijders en de bezetters. De Marokkaanse onafhankelijkheidsstrijders vechten hard terug tegen de Spanjaarden, die het zwaar hebben. Het leger is slecht uitgerust en ze worden gehaat door de Marokkanen. Aan beide kanten worden krijgsgevangenen vermoord en gemarteld: hier weet Franco zich te onderscheiden, omdat zijn koelbloedigheid onder vijandelijk vuur opvalt. In 1926 komt de oorlog in Marokko tot een einde, en Francisco Franco keert weer terug naar Spanje.

1.1.3. Spaanse Burgeroorlog

Als Franco in 1926 terugkeert naar Spanje, leidt Primo de Rivera, een Spaans militair en politicus, daar een militaire dictatuur. De politieke omstandigheden in het land zijn echter onrustig. De militaire dictatuur verliest haar greep en er heerst sociale onrust. Ook de Basken en Catalanen beginnen steeds vaker uit te komen voor regionale autonomie. In 1930 valt de dictatuur van Primo de Rivera en komt er een linkse regering, dat wil zeggen een vooruitstrevende regering³, en Spanje wordt een republiek. Franco neemt een afwachtende houding aan tegenover de generaals die het nieuwe regime omver willen werpen. In 1932 vindt er een militaire coup plaats, maar Franco neemt geen deel: hij twijfelt sinds het begin aan het succes hiervan. Als de linkse regering wordt afgewisseld door een rechtse, dat wil zeggen een conservatieve regering, krijgt Franco een belangrijke promotie: hij wordt chef van de generale staf.

Maar in 1936, kort na het aantreden van de nieuwe regering, komen de linkse partijen weer aan de macht. Franco werd toen weggepromoveerd naar de Canarische Eilanden: de regering wilde hem de wind uit de zeilen nemen⁴. Franco laat zich niet zomaar wegsturen en verzamelde een groep officieren waarmee hij terugkeerde naar het vasteland, waar hij zich aansloot bij nationalistische militairen om de regering omver te werpen. De staatsgreep mislukt, maar Franco behaalt wel grote overwinningen, waarna hij al snel de leiding over de rebellie naar zich toe weet te trekken. Franco krijgt het bevel over het leger en de regering in het door de rebellen veroverde gebied. De nazi-Duitsers en de Italianen steunden Franco in zijn strijd tegen de Republikeinen (aanhangers van de Spaanse republiek, met Manuel Azaña als president). De nazi-Duitsers leverden vliegtuigen aan de nationalistes en de Italianen stuurden een leger naar Spanje. Op 26 april 1937 werd de Baskische stad Guernica gebombardeerd door de Duitse 'Luftwaffe' (de Duitse luchtmacht).

² <http://www landenweb.nl/marokko/geschiedenis/>

³ http://www.staatsinrichting.nl/Verkiezingen/Ver_linksrechts.htm

⁴ <http://www landenweb.nl/gran-canaria/geschiedenis/>

Franco heeft de Duitsers toestemming gegeven hun bommen voor de oorlog te testen op deze Baskische stad, maar tegelijkertijd was dit ook een poging om het Baskische verzet te verbreken. Kort na dit bombardement gaven de Baskische nationalistenvan die zich tegen Franco hadden verdedigd zich over.

Vanaf het moment dat Franco werd aangesteld als leider van de nationalistenvan, zou Franco persoonlijk de militaire operaties leiden. In 1936 pleegden ze een aanval op Madrid, maar die mislukte: Madrid wist door hulp van Internationale Brigades van buitenlandse vrijwilligers stand te houden, waarop Franco besloot geen grote veldslagen meer te plegen, maar het geleidelijk aan te pakken.

Zowel het leger van de republikeinen als het leger van de nationalistenvan begon een massaleger op te bouwen. Veel soldaten kwamen in het republikeinse 'Volksleger' terecht, dat zeer gedisciplineerd en hiërarchisch was. Franco kreeg echter steeds meer hulp vanuit het buitenland: de Duitsers, Italianen en Portugezen steunden hem in zijn strijd. De Republikeinen kregen steun van Mexico en van de Sovjet-Unie. Mexico bood wel steun, maar het 'echte werk' kwam van de Sovjets: zij stuurden vliegtuigen, soldaten en tanks naar Spanje.

Figuur 2: Kaart van Catalonië

Met de steun vanuit het buitenland begon Franco aan een langzame verovering van republikeinse gebieden. In 1937 veroverde Franco het noorden van Spanje en in 1938 bereikte Franco's leger de Middellandse zee bij Vinaroz: Catalonië werd hierdoor van Midden-Spanje gescheiden. In januari 1939 veroverde Franco Catalonië (figuur 2), waarna Barcelona viel aan de troepen van Franco. Catalonië was één van de laatste republikeinse bolwerken.⁵ Met de val van Barcelona kwam de Spaanse burgeroorlog in 1939 tot een einde. Franco wist één ding zeker: hem zullen ze de macht niet snel meer afnemen.

Franco's politieke ideeën gaan niet veel verder dan herstel van de openbare orde, het bewaken van de Spaanse eenheid en een diepgaande aversie tegen het liberalisme, wat volgens hem het voorportaal is van het communisme. Zijn militaire dictatuur steunt het leger, de katholieke kerk en de Falange, een fascistische beweging.

1.1.4. Tweede Wereldoorlog

Franco weet Spanje buiten de Tweede Wereldoorlog te houden. Franco bewondert Hitler en Mussolini, maar Hitler is niet bereid om toe te geven aan de eisen die Franco stelt als voorwaarde voor zijn deelname aan de oorlog. Wel steunt Franco met de zogenoemde Blauwe Divisie (Spaanse eenheden) de Duitsers aan het Russische front. Verdere deelname van Spanje wordt verhinderd door druk van Groot-Brittannië en de Verenigde Staten. Churchill, premier van Groot-Brittannië, beloofde Franco namelijk bescheiden economische

⁵ http://www.isgeschiedenis.nl/toen/januari/franco_neemt_barcelona_in_tijdens_de_spaanse_burgeroorlog/

steun als hij zich niet zou bemoeien met de oorlog. Tegelijkertijd dreigde het land met een blokkade van de Spaanse havens.

Na de Tweede Wereldoorlog komt Franco terecht in een internationaal isolement. De westerse democratieën beschuldigden Franco van een samenzwering met Mussolini en Hitler. Franco doet er alles aan om zijn regime minder fascistisch te laten lijken om de afzondering te doorbreken, zo wordt bijvoorbeeld de fascistische groet afgeschaft.⁶

Uiteindelijk weet Franco Spanje uit het internationale isolement te halen. Als gevolg van de Amerikaanse containment-politiek die het communisme in moet dammen, wordt Spanje bondgenoot van de Verenigde Staten. Spanje komt economisch gezien echter niet van de grond. Om deze reden besluit Franco een nieuwe regering aan te stellen van technocraten, deskundigen die het beste weten hoe een land geleid moet worden⁷, die liberaal zijn in economische zin. Dankzij hun bestuur maakt de economie een groei door. Franco presenteert zich als een efficiënt staatsman, die na de Burgeroorlog de vrede in Spanje heeft gewaarborgd en welvaart heeft gebracht. Pas in de jaren '70 verliest Franco de controle over zijn dictatuur. Als vervolg van dit regime niet mogelijk blijkt, komt er een eind aan de dictatuur: dit is het begin van 'de transitie': de vreedzame overgang in Spanje naar een democratisch bestuur.

1.2 Een onafhankelijke staat en de opkomst van de ETA

1.2.1. Het Baskenland

Het Baskenland omvat de steden Bilbao, San Sebastian en Pamplona in Spanje, en Biarritz, Hendaye en Bayonne in Frankrijk. Samen komen deze gebieden overeen met het grondgebied van het voormalige Koninkrijk Navarra⁸. In dit koninkrijk werd Baskisch gesproken. De grenzen van dit koninkrijk reken veel verder, maar gebieden waar geen Baskisch werd gesproken vonden zij niet bij hun rijk horen.

Figuur 3: Het koninkrijk Navarra

Het koninkrijk Navarra (figuur 3) was van de 8e tot de 12e eeuw een onafhankelijke staat in Europa. De Spanjaarden en de Franken veroverden stukje bij beetje het rijk, wat ten koste ging van de onafhankelijkheid van Navarra. Uiteindelijk werd het hele rijk veroverd. Tijdens de slag bij Aimur in 1522 werd het Baskische verzet verbroken door de Spanjaarden.

⁶ <https://www.historischnieuwsblad.nl/nl/artikel/6822/generaal-francisco-franco-1892-1975.html>

⁷ <http://www.technischwerken.nl/kennisbank/techniek-kennis/wat-is-een-technocratie-en-wat-is-een-technocraat/>

⁸ <http://kazetaritzaezadelitua.info/wp-content/uploads/2015/05/Che-Baskenland.pdf>

Sinds de twaalfde eeuw wordt in het Baskenland al gevochten voor vrijheid en soevereiniteit. En ook in de 20e eeuw was dit nog het geval: er werd ook toen nog gestreefd naar een afzonderlijke staat voor de eigen groep mensen.

Het Baskenland is dus al eeuwenlang een autonome regio, dat wil zeggen een regio die een zekere mate van zelfbestuur kent, maar ze wilden meer zijn. Bij het Baskische nationalisme werd ras als belangrijkste verbindende factor gezien. Nationalisme bleek voor de Basken ook een effectief middel in de strijd om schaarse economische (ontwikkelen van een nationale markt) en politieke hulpbronnen te zijn.

Vanaf de jaren '50 van de vorige eeuw belandden de Basken in een situatie van culturele homogenisering, het ontstaan van steeds minder verschillen in een cultuur en onderdrukking. Dictator Franco probeerde de nationalistische gevoelens van de Basken de kop in te drukken. Zo mochten zij hun eigen taal, het Euskera, niet meer in het openbaar spreken en nam hij meerdere Baskische intellectuelen gevangen. Als reactie op deze onderdrukking richtte

Figuur 4: Universiteit van Deusto

een aantal leden van de Spaanse partij PNV, een Baskische nationalistische partij die naar onafhankelijkheid streefde via democratische weg, in 1952 de EKIN op, dit was de voorloper van de ETA. Aanvankelijk was dit een vreedzame partij. De leden discussieerden op de universiteit van Deusto in Bilbao (figuur 4) en ondernamen actie tegen de vernietiging van de Baskische cultuur. Op 31 juli 1959 nam de groep de naam ETA aan⁹. De ETA trok een zeer heterogene groep aanhangers aan. Ze waren lang niet allemaal radicaal en keurden ook lang niet allemaal het geweld dat de ETA gebruikte goed.

Dictator Franco slaagde er niet in de nationalistische gevoelens de kop in te drukken. Een verklaring hiervoor is volgens hem het feit dat Baskenland, zoals eerder genoemd, al jarenlang een autonome regio is. Het is zelfs de Romeinen en de Vikingen niet gelukt om het Baskenland in te wijden bij hun rijk: dit maakt de Basken trots op de manier hoe zij hun land verdedigd hebben in het verleden.

1.2.2. Spanje wordt een democratie

In 1975, na de dood van Francisco Franco, viel de dictatuur en begon 'de transitie': Spanje ging van een dictatuur naar een parlementaire democratie, dit wil zeggen een democratie waarbij burgers via gekozen vertegenwoordigers invloed hebben op het beleid. Over de einddatum van de transitie bestaat geen duidelijkheid, maar het invoeren van een nieuwe grondwet in 1978 kan gezien worden als het einde van deze periode. In deze grondwet werd aandacht besteed aan de politieke en culturele rechten van de Basken. Er werd in de grondwet onderscheid gemaakt tussen de 'historische' gemeenschappen van o.a. het Baskenland en de overige veertien gemeenschappen anderzijds. Met dit onderscheid kwam de Spaanse overheid tegemoet aan de eis van de Basken dat de eigenheid van hun

⁹ <http://historiek.net/euskadi-ta-askatasuna-eta/1782/>

gemeenschap erkend zou worden in de grondwet. In 1980 kregen zij een Statuut van Autonomie¹⁰, dat regionale macht met zich meebracht. Een nadeel was toch dat de regionale leiders voortdurend moesten onderhandelen met de Spaanse overheid om hun autoriteit te definiëren, uit te breiden en te verdedigen. De Basken kregen op dit moment weliswaar een grote mate van zelfstandigheid, maar voor de harde kern van de ETA was dit nog niet genoeg. Hun streven bleef volledige autonomie: het was alles of niks.

1.2.3. Geweld

Vanaf de jaren 1970 begon de ETA geweld te gebruiken in haar strijd voor onafhankelijkheid. Waar ze begonnen met cultuur, gingen ze nu over naar een militaire strijd. De heftigheid waarmee de dictatuur reageerde verbijsterde de ETA-strijders.

Medeoprichter van de ETA Julen Madariaga (figuur 5) zei hierover: “Je werd gearresteerd en mishandeld als je de Baskische taal in het openbaar gebruikte”. De reactie van het militaire regime bracht de ontwikkelingen van de ETA in een stroomversnelling: de strijders voelden zich veel eerder genoodzaakt over te stappen op de militaire strijd.¹¹

Figuur 5: Julen Madariaga

Dit werd niet door alle leden van de groepering goedgekeurd, maar het werd vaak goedgepraat ‘als noodzakelijk voor het herstel van de democratie’. De Spaanse overheid reageerde echter op dit geweld met onderdrukking van de Baskische bevolking. Niet alleen door mensen op te pakken, maar ook door het opstellen van controleposten en het inperken van politieke rechten.

Van 1983 tot 1987 ging de Spaanse overheid reageren met geweld, maar dit had uiteindelijk alleen maar tot gevolg dat de ETA meer ging eisen van de Spaanse staat. Het geweld van de radicale Basken heeft als gevolg dat de overheid ook de gematigde Basken ging wantrouwen. De politieke relatie tussen de Staat en de Basken is dus moeizaam geworden.

1.3 Politieke ontwikkeling van de ETA

1.3.1. Verandering van de politieke situatie

Toen Spanje na de val van de dictatuur van Franco democratisch werd, veranderde in het Baskenland de politieke situatie. Er ontstonden meerdere politieke partijen, waardoor Basken ook gematigde politieke partijen konden steunen. Radicale Basken benadrukken nog steeds vooral dat de Basken onderdrukt worden door de Spaanse overheid. Het recht op zelfbeschikking staat bij de radicalen en de gematigden centraal. Wel botsen de radicalen en de gematigden: de gematigden zeggen dat politiek geweld niks bereikt, maar politiek overleg wel. Hierdoor ging de ETA zich juist nog feller opstellen tegen elke vorm van compromis met de Spaanse overheid, uit angst ‘de strijd te verliezen’.

¹⁰ <http://zonderwoord.com/article/autonomiestatuut-van-baskenland-1979>

¹¹ <https://www.groene.nl/artikel/de-eta-is-de-weg-kwijt>

Op dit punt van de vorming van de ETA kan een verandering vastgesteld worden. De nadruk lag in de 19^e eeuw nog altijd op ras, een groep individuen, die zich door een aantal erfelijke en lichamelijke overeenkomsten van een andere groep onderscheidt¹², maar vanaf de 20^e eeuw vinden de Baskische nationalistische taal en cultuur de belangrijkste identiteitskenmerken. Ook hoeft je niet als Bask geboren te worden om een Bask te zijn: zolang je je maar een Bask voelt.

1.3.2. Een eigen politieke partij

Aan het eind van de jaren zeventig koos de ETA voor een links-nationalistische invulling van hun streven. Het links-nationalisme is een socialistisch georiënteerd volksnationalisme. Het gaat dus vooral uit van het volk. Ook gaat het uit van het zelfbeschikkingsrecht waar groepen mensen met dezelfde cultuur, taal of verbondenheid hun lot in eigen handen willen nemen¹³.

Ook kwam toen het besluit dat het wel eens nuttig kon zijn om een eigen politieke partij te hebben. De politieke partij 'Herri Batasuna', wat eenheid voor het volk betekent, werd hiervoor in 1978 gekozen. Deze politieke partij werd in datzelfde jaar opgericht en was een coalitie van de links-nationalistische partijen HASI, ANV, ESB-PSV en LAIA (deze partijen waren allemaal illegale Baskische politieke partijen). De partij werd opgericht als reactie op het afwijzen van de nieuwe Spaanse grondwet door de Baskische bevolking. De belangrijkste oprichters van de partij waren Santiago Brouard en Telesforo de Monzón.

Santiago Brouard raakte in contact met ETA-leden nadat hij in 1974 moest vluchten naar het noordelijke deel van Baskenland: hij had namelijk een ETA-lid behandeld die neergeschoten was door de politie, Brouard was naast politicus ook arts. Santiago Brouard was een van de oprichters van de politieke partij HASI, wat beginnen betekent in het Baskisch. Deze partij was een illegale Baskische politieke partij, die ook onderdeel was van de coalitie van Herri Batasuna. In 1983 is Brouard gevangen genomen samen met andere leden, wiens namen onbekend zijn, van Herri Batasuna nadat hij tijdens een toespraak van de Spaanse koning Juan Carlos I het Eusko Gudariak gezongen had. Dit is een Baskisch vechterslied, dat gebruikt werd als lofzang door de ETA. Het lied is een lofzang op de strijd die de Basken hebben gevochten voor hun vrijheid. In 1984 is Santiago Brouard vermoord door Spaanse paramilitairen.

Telesforo de Monzón (figuur 6) was naast oprichter van Herri Batasuna ook lid van de Spaanse PNV. Monzón gaf ook leiding aan de partij Anai Artea, tussen broers, die politieke vluchtelingen in het Baskenland hielp. Velen zijn van mening dat deze partij steun verleende aan de ETA. In de jaren zeventig verklaarde Monzón dat hij voorstander was van de gewapende strijd van de ETA en dat hij

Figuur 6: Telesforo de Monzon

¹² <http://vandale.nl/opzoeken?pattern=ras&lang=nn>

¹³ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Linksnationalisme>

de oprichting van een Baskisch front steunde. Hij werd hierdoor steeds populairder onder de links-nationalisten, maar zijn partij, de PNV, vond hem steeds achterdochtiger: hij koos voor de gewelddadige weg, terwijl de PNV via de democratische weg naar de onafhankelijkheid streefde. Uiteindelijk werd Monzón het bindmiddel van een nieuwe politieke beweging, die de ETA zou ondersteunen. In augustus 1977 werd er een begin gemaakt aan de oprichting van Herri Batasuna.

Herri Batasuna werd in 2003 verboden als politieke partij vanwege haar banden met de ETA.

1.4. Doelwitten

De ETA heeft het vooral gemunt op ambtenaren, ministers en andere mensen die banden hebben met de overheid. Zo heeft de groep bijvoorbeeld in 1973 de mogelijke opvolger van Francisco Franco, Luis Carrero Blanco, vermoord door een autobom onder zijn auto te plaatsen. Burgers zijn nooit het doelwit geweest van de ETA. Door middel van een telefoontje aan de politie kon de burgerlijke bevolking in de meeste gevallen gewaarschuwd worden voor de komende aanslag van de ETA, zodat deze nog konden evacueren voordat het geweld toeslaat. Hierdoor bleven de meeste burgers ongedeerd tijdens de strijd van de ETA. Wel schat de Spaanse overheid dat de ETA door de jaren heen zo'n 800 slachtoffers heeft gemaakt en zo'n 1600 aanslagen heeft gepleegd.

Naast de ETA zal er in dit onderzoek ook aandacht besteed worden aan een andere terroristische organisatie, namelijk Boko Haram. Ook deze organisatie heeft zich door de jaren heen ontwikkeld. In het vervolg van dit hoofdstuk zal aandacht besteed worden aan de historische achtergrond van Boko Haram.

1.5 Nigeria ten tijde van Boko Haram

1.5.1. Tweedeling in religie

In Nigeria (figuur 7) bestaat al jarenlang een tweedeling als het op religie neerkomt. Het land valt ruwweg uiteen in Noord en Zuid¹⁴. In het Noorden wonen de Hausa/Fulani, een Nigeriaanse bevolkingsgroep, die al zo'n duizend jaar de islam aanhangen. In het Zuiden overheerst het christendom: de Yoruba en de Igbo, dit zijn de christelijke Nigeriaanse bevolkingsgroepen, zijn in de negentiende en twintigste eeuw gekerstend. Onder Brits koloniaal bestuur werden deze sterk van elkaar verschillende gebieden samengevoegd tot het hedendaagse Nigeria. In 1960 werd de Federatie Nigeria formeel onafhankelijk, hoewel de Hausa/Fulani dit in eerste instantie niet wilden zijn.

Figuur 7: Nigeria

¹⁴ <http://www landenweb.nl/nigeria/geschiedenis/>

In 1966 pleegden officieren van de Igbo, de christenen, een militaire coup die een einde maakte aan de Federatie Nigeria. De coupplanners verklaarden een 'levensvatbare staat te willen bevorderen', boven de bevoordeling van stammen, waardoor met name de Hausa-stammen, de moslims, zich bedreigd voelden. Hierom volgde op 29 juli 1966 een tegencoup. Vele Igbo's vluchtten op dat moment naar het Zuidoosten, waar rebellenleider Ojukwu (figuur 8) op 26 mei 1967 de republiek Biafra¹⁵ uitriep. De reactie van de Federale Militaire regering hierop was alles behalve mild. Generaal-majoor Yakubu Gowon, president van Nigeria van 1966 tot 1975, kondigde de algemene mobilisatie af, blokkeerde de oostelijke havens en dreigde met economische sancties. Daarop brak de Biafra-oorlog uit, die tweeënhalf jaar later, in januari 1970, pas ten einde kwam.

Figuur 8: Chukwuemeka Ojukwu

De oorlog heeft gezorgd voor de (honger-)dood van zo ongeveer 1 à 2 miljoen mensen.

Verschillende andere ontwikkelingen in de jaren zeventig en tachtig smeedden ook een 'voedingsbodemp' voor radicalisering. Door de federalisering van Nigeria worden olie-inkomsten beter over het land verdeeld. Maar in plaats van dat te investeren, verdwijnen grote sommen geld in een corrupt ambtenarensysteem. Ook noordelijke leiders met een islamitische achtergrond faalden, wat in de ogen van een nieuwe generatie moslims is terug te voeren op de invoer van seculiere, lees: westerse, wetten en instituties. Er ontstaat hier al een roep om de terugkeer van de sharia, de islamitische wet, die op dat moment ondergeschikt is aan de moderne wetgeving in Nigeria.

1.5.2. Politieke situatie in Nigeria

In Nigeria was de macht in handen van militairen, met uitzondering van een korte onderbreking in de periode 1979-1983, toen de Second Republic bestond in Nigeria. Tijdens deze korte periode werd Nigeria geregeerd door een republikeinse regering die de grondwet aanhield, in tegenstelling tot de militairen die dit niet deden.

In 1993 kwamen er weer verkiezingen. Tijdens deze verkiezing kwam de Yoruba Moshood Abiola, een Nigeriaans zakenman en politicus, aan de macht, maar twee weken later werden deze verkiezingen ongeldig verklaard. De macht werd in november 1993 overgedragen aan de generaal Sani Abacha, voormalig minister van Defensie. Abacha schafte onmiddellijk alle bestaande democratische instituties, bijvoorbeeld het parlement en de regering van de dertig staten, af en plaatste op belangrijke functies zijn generaals.

Mensenrechten werden niet langer gerespecteerd en Nigeria was nog zes jaar lang in de greep van een dictatuur, totdat in 1999 wederom verkiezingen volgden. De Yoruba Olusegun Obasanjo won toen de presidentsverkiezing, die leidde tot het einde van de dictatuur van Nigeria. Obasanjo verleende steun aan de oprichting van een waarheidscommissie, die onderzoek zou gaan doen naar de grootschalige schendingen van de mensenrechten

¹⁵ <http://www.isgeschiedenis.nl/citaat-uit-het-nieuws/afscheiding-van-biafra-in-1967/>

gepleegd tijdens de 16 jaar dictatuur in Nigeria, en met name tijdens het bewind van Abacha. Ook werd de persvrijheid toen in ere hersteld en politieke gevangenen werden vrijgelaten.

1.6 Hervormingen in het onderwijs en de opkomst van Boko Haram

1.6.1. Westers onderwijs

Het Britse koloniale bestuur heeft tijdens hun regeringsperiode het islamitische onderwijs in Afrika omgevormd tot westers onderwijs. In onder andere Nigeria ontstond een afkeer tegen dit westerse onderwijs, met name onder moslims, zij hadden een felle afkeer tegen westerse invloeden. Kinderen moesten opgevoed worden via de islamitische leer, en niet via het westerse onderwijs. Veel moslims stuurden hun kinderen dan ook niet naar deze westerse scholen die door de overheid bestuurd werden. Zij wilden hun kinderen alleen naar een islamitische school sturen. Tegen deze achtergrond is Boko Haram, dat 'westers onderwijs is verboden' betekent, opgericht in 2002 door Mohammed Yusuf.

1.6.2. Ontwikkeling van Boko Haram

Mohammed Yusuf (figuur 9) is een erg charismatisch leider en hij reist stad en land af om jongeren te mobiliseren. Hij preekt overal waar mogelijk en zijn kritiek op onder andere de Nigeriaanse overheid en de armoede slaat aan onder schoolverlaters, werkloze jongeren en scholieren. Onder Yusuf werd Boko Haram enorm populair, bijna een soort cult.

Figuur 9: Mohammed Yusuf

De populariteit van Yusuf ontging ook de lokale politici niet. Ali Modu Sheriff bijvoorbeeld, een Nigeriaans politicus, probeerde Yusuf voor zijn karretje te spannen¹⁶. In ruil voor stemmen leverde Sheriff motorfietsen, geld én invoering van de sharia in Borno, een Nigeriaanse staat waar Boko Haram werd opgericht. In 2003 won Sheriff de verkiezingen voor het gouverneurschap in Borno en stelde een hoge Boko Haram-leider aan als staatscommissaris voor religieuze zaken.

Rond 2005 begon Yusuf zijn beweging verder op te bouwen. Hij stichtte een religieus complex, waar zich onder andere een moskee en een islamitische school bevonden. Ook had het complex een eigen bestuur, rechtssysteem en militaire vleugel. Dit complex trok vooral kansarme jongeren aan, die op zoek waren naar betekenis in hun leven. Boko Haram wist met haar uitspraken deze jongeren precies in het hart te raken en gaf ze het gevoel ergens bij te horen. Aan de leden van Boko Haram werd schriftelijk beloofd dat ze niet geïndoctrineerd, gemobiliseerd of geradicaliseerd zouden worden, maar deze belofte brak Yusuf.

¹⁶ <http://www.socialisme.be/nl/16881/ontvoering-nigeriaanse-schoolkinderen-door-boko-haram-schokt-de-wereld>

De sharia werd namelijk niet doorgevoerd zoals hij had gewenst, en hij wilde meer. De band tussen Yusuf en Sheriff brokkelde langzaam af en Yusuf begon mensen tegen hem op te stoken. Ook leverde hij kritiek op de overvloedige levensstijl van de westers geschoolde elite en de corruptie en het wanbestuur in Borno. Dit gedrag noemde hij 'onislamitisch'. Deze agressieve preken leverden een aantal confrontaties met het Nigeriaanse leger op. Alsof dit niet al genoeg was, was Yusuf ook kritisch op de islamitische autoriteiten. Hij beschuldigde ze er van samen te werken met het bewind van Sheriff. Hij uitte openlijk kritiek en ging ook openlijk de discussie met ze aan, onder meer over westers onderwijs en ambtenarij. Dit schoot vooral bij de Izala-beweging, een andere islamitische beweging opgericht in 1978, in het verkeerde keelgat: velen van hen zijn ambtenaar of werken op een andere manier samen met de overheid. Uiteindelijk werd Boko Haram door de regering vogelvrij verklaard, ze werden dus buiten de wet geplaatst. In de daarop volgende jaren werd Yusuf meerdere malen opgepakt, maar dit leverde hem alleen maar meer status en vertrouwen op onder de leden van Boko Haram.

In 2009 liepen de acties van Boko Haram onder Yusuf uit de hand. Begin juni vond er een confrontatie plaats tussen leden van Boko Haram die op hun motorfietsen onderweg waren naar een begrafenis en een commando van politie en leger. De precieze aanleiding is nog altijd onbekend, maar er wordt vanuit gegaan dat deze confrontatie te maken had met het feit dat de jongeren geen helmen droegen terwijl ze op een motorfiets zaten, zoals een nieuwe wet verplicht had gesteld. In Borno werd de wet hard doorgevoerd: volgens Yusuf was dit puur om zijn groepering te dwarsbomen. Er werd geschoten, waardoor vijftien Boko Haram-strijders in het ziekenhuis belandden. Yusuf was woest en leest een aantal dagen later een brief voor waarin hij de vloer aanveegde met de 'nep-president' van Nigeria.

Uit bovenstaande taferelen is het doel van Boko Haram langzaamaan duidelijk geworden: ze willen de Nigeriaanse overheid verdrijven en een islamitische staat stichten in Nigeria. Ze willen af van de wet die in Nigeria wordt doorgevoerd en daarvoor in de plaats willen ze dat de Nigeriaanse overheid zal handelen volgens de sharia, de islamitische wet.

1.7 Een nieuwe leider

1.7.1. *Boko Haram ten einde?*

In 2009 werd het religieus complex, dat opgezet was door Mohammed Yusuf, ontmanteld. In datzelfde jaar, op 30 juli, werd Yusuf gearresteerd en levend overgedragen aan de politie van Borno. Later diezelfde dag is Yusuf om het leven gebracht door het Nigeriaanse leger. Op dat moment kwamen de Nigeriaanse veiligheidsdiensten naar buiten met het bericht dat de dreiging van Boko

Figuur 10: Abubakar Shekau

Haram ten einde was, maar niks bleek minder waar¹⁷. Er vond een hergroepering plaats onder een nieuwe leider, de handlangers van Mohammed Yusuf: Abubakar Shekau (figuur 10).

Over zijn persoon is weinig bekend: wanneer hij geboren is en wat voor opvoeding hij heeft genoten weet niemand, maar het is wel bekend dat Shekau radicaler was dan Yusuf. Onder zijn leiding radicaliseerde Boko Haram dan ook nog verder.

1.7.2. Een nieuwe aanpak

Onder Shekau veranderde de aanpak van Boko Haram: hij verklaarde de jihad te zijn gestart. Boko Haram heeft zich in twee klappen op de kaart gezet: door allereerst een zelfmoordaanslag te plegen op het politiehoofdkwartier in Abuja en door ten tweede nog een zelfmoordaanslag te plegen op het hoofdkwartier van de VN (het eerste en enige internationale doelwit). Vanaf dit moment realiseerde Nigeria zich pas dat Boko Haram 'echt' is en kracht heeft. De terreur is niet langer een probleem van het noordoosten, maar een probleem voor heel Nigeria.

Onder Shekau veranderden ook de doelwitten van Boko Haram. Aanvankelijk had Boko Haram het vooral gemunt op legereenheden, politici en andere overheids-gerelateerde doelen. Burgerdoelen werden expliciet afgewezen, maar dat verandert, mede als gevolg van de burgermilities, die sinds 2013 ook steeds actiever worden. Busstations, cafés, scholen en bordelen werden steeds vaker mikpunt. Ook christenen en kerken zijn vaker doelwit: zij zijn tevens niet islamitisch. Shekau bood de christenen de keus: of je bekeert je tot de islam, of je verlaat Noord-Nigeria.

1.7.3. Steeds meer aanslagen

Boko Haram begon in de loop van de jaren dus steeds meer aanslagen te plegen, maar op het internationaal toneel wordt er weinig aandacht besteed aan de groepering. Het lijkt nog een 'ver-van-mijn-bed-show', tot het jaar 2014. Het jaar 2014 leek een nieuw keerpunt in de tactieken en de ambities van Boko Haram: er werden wekelijks, bijna dagelijks, aanslagen gepleegd. In een jaar verdubbelde het aantal slachtoffers dat sinds 2010 gevallen is door de opstand van Boko Haram. Steeds meer burgers werden vermoord: de groepering is overgestapt op de tactiek van massale aanval, in plaats van *point and kill*. Ze probeerden dus steeds meer slachtoffers te maken en de strijders werden hierdoor steeds meedogenlozer.

Het moment waarop de internationale alarmbellen pas echt gingen rinkelen, is wanneer Boko Haram strijders in april 2014 meer dan tweehonderd meisjes (figuur 11) ontvoerden bij een school in Chibok¹⁸. Onbekende gewapende mannen zijn in de nacht de slaapvertrekken van de meisjes ingetrokken, om hen

Figuur 11: De ontvoerde Chibok-meisjes

¹⁷ <http://www.nu.nl/buitenland/3751593/vier-dingen-u-moet-weten-boko-haram.html>

¹⁸ <http://www.volkskrant.nl/buitenland/boko-haram-toont-130-ontvoerde-schoolmeisjes~a3653621/>

vervolgens te dwingen mee te gaan in vier vrachtwagens. De strijders verklaarden dat ze de vrouwen als slaaf zouden gebruiken, of dat ze met de vrouwen zouden trouwen. Dit was een referentie naar een oud islamitisch gedachtegoed: vrouwen die in een conflict betrokken raakten, werden gezien als 'war booty': oftewel oorlogsbuit. Allah verklaarde dat de overlevenden, als zij moslims waren, de overgebleven goederen van de vijand mochten meenemen.

Vrouwen en kinderen werden ook onder deze 'goederen' gerekend. Op deze wijze hadden de strijders dus een 'rechtvaardiging' gevonden voor het ontvoeren van de meisjes, waarvan tot op de dag van vandaag nog steeds het grootste deel vermist is.

1.8 Trouw aan de Islamitische Staat

In augustus 2014, hetzelfde jaar waarin Boko Haram de meisjes ontvoerde, riep Abubakar Shekau het islamitische kalifaat in Nigeria uit. "Wij zijn een islamitisch kalifaat. Wij hebben niks te maken met Nigeria, wij geloven niet in die naam" was de uitspraak die Abubakar Shekau hierover maakte. Shekau zwoer hierna trouw aan de Islamitische Staat, waarmee hij al-Qaida, de rug toekeerde. Boko Haram heeft in de beginfase volgens de Verenigde Staten 3 miljoen dollar gekregen van Osama bin Laden, om de organisatie te helpen bij hun 'opbouw', maar hier zijn geen harde bewijzen voor geleverd¹⁹. Islamitische Staat accepteerde de trouw en noemde het terrein dat Boko Haram bezat de West-Afrikaanse provincie van de Islamitische Staat. Hiermee was Boko Haram onderdeel geworden van het wereldwijde kalifaat dat de Islamitische Staat probeert te stichten.

¹⁹ <https://www.naij.com/66101.html>

Hoofdstuk 2: Structuur

Michiel Beekman

Zoals bij meerdere organisaties heeft een terroristische organisatie ook een bepaalde structuur. Zo ook bij de ETA en Boko Haram. De ETA en Boko Haram hebben deze structuur over de tijd veranderd en aangepast. Daarnaast hebben zij zich een plek aangemeten binnen de maatschappij en houden ze deze vast. Bij beide organisaties is een schema gemaakt, met uitleg. Daarna wordt de plek van de ETA en Boko Haram in de maatschappij beschreven.

2.1 Structuur van de ETA

2.1.1. Historische achtergrond

Zoals op pagina 15 is uitgelegd is de ETA voortgevloeid uit de PNV. Leden van deze Partido Nacionalistico Vasco zijn later de studenten-discussiegroep EKIN begonnen. Deze EKIN veranderde zoals eerder genoemd later alsnog in de ETA. In diezelfde periode besloot Telesforo de Monzón, lid van de PNV, een nieuwe partij op te richten, Herri Batasuna. Nog weer later splitste de ETA zich in een militaire tak en een parlementaire tak. Deze militaire tak bestond vooral uit terroristen en loopjongens, terwijl de parlementaire tak vooral bestond uit politici en burgers.

2.1.2. Invloed historische achtergrond

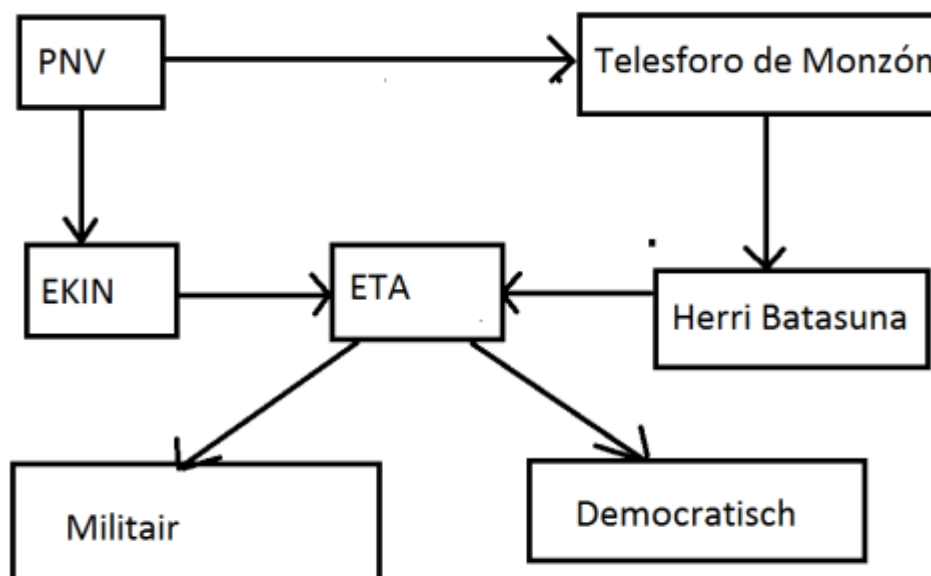
Deze historische achtergrond heeft grotendeels bepaald hoe de uiteindelijke organisatie er uit is komen te zien. De blokken staan met elkaar in verband zowel in de politiek als daarbuiten. Een lid van de PNV is hier de verbindende factor in. Hij zet een politieke partij en een discussiegroep van een groep studenten om tot een terroristische organisatie, die weer gesplitst wordt om op twee verschillende manieren hetzelfde doel te bereiken. De parlementaire tak ging het via de parlementaire weg proberen. Aan de andere kant staat de militaire tak die door middel van geweld hetzelfde doel als de parlementaire tak nastreeft: Baskische autonomie. Dit staat uitgewerkt in het organigram van de ETA in figuur 1 op de volgende bladzijde.²⁰

2.1.3. Leaderled of leaderless

Met betrekking tot bijvoorbeeld de bestrijding van terroristische organisaties is het van belang of een organisatie leaderled of leaderless is. Dat wil zeggen of een organisatie onder een leider staat, leaderled, of dat deze organisatie functioneert zonder een leider, leaderless. In het geval van de ETA was er sprake van een organisatie zonder een vaste leider. Doordat de ETA een samenwerking was tussen een parlementaire tak en een militaire tak, was er dus niet één persoon aan te wijzen die deze groep leidt. Dit maakte de ETA leaderless en moeilijker te raken als organisatie, dit omdat er niet één persoon is die na

²⁰ http://elpais.com/elpais/2013/12/18/inenglish/1387374599_382537.html

uitschakeling ervoor zorgde dat de gehele organisatie in elkaar zakke. Op het moment dat er iemand uitgeschakeld werd, was er iemand anders die deze plek innam in het schema. ²¹

Figuur 1: Organigram van de ETA

2.2 De ETA in de Spaanse maatschappij

De ETA-strijders waren op verschillende manieren actief binnen de maatschappij. In het begin werd dit vooral geuit in verhitte nationalistische teksten die met graffiti op de muren van de Baskische straten werden geplaatst. Op dit soort momenten gingen de ETA strijders dus ongezien door het leven. Ze hebben gedaan wat ze wilden terwijl de overheid afwachtte. Hierna kwam de EKIN, die bestond uit een groep studenten die vrij actief waren in de Baskische maatschappij van dat moment. Op het moment dat de ETA daadwerkelijk gevormd werd, veranderde er niet ontzettend veel. Dit omdat de militaire tak van de ETA niet veel burgerslachtoffers maakte, maar het juist gemunt had op ambtenaren. De ETA was namelijk vooral tegen de overheid en alles wat daar mee te maken heeft. Zo waren ze dus een 'normaal' onderdeel van de maatschappij in plaats van dat deze strijders raar werden aangekeken in de straten. Ze hielpen de Baskische maatschappij en deden niks tegen haar burgers. Er was in de ogen van de burgers van Baskenland geen probleem met de ETA, aangezien deze de Spaanse staat aanviel en daar was het gros van de Baskische burgers het mee eens. ²²

²¹ College Beatrice de Graaff

²² www.Europa-nu.nl

2.3 Structuur van Boko Haram

2.3.1. *Mohammed Yusuf*

In de tijd van Mohammed Yusuf was er een duidelijk hiërarchische verdeling binnen Boko Haram. Onder Mohammed stonden door hem aangestelde topmannen. Deze aangestelde topmannen kregen steun van corrupte politici. Met steun van deze politici werden deze topmannen het hoofd van een decentraal leiderschap. Deze decentrale leiders hadden strijders, helpers en loopjongens onder hen om het vuile werk op te knappen. Helemaal onderaan stonden de gevangenen van Boko Haram en de vrouwen die gezien werden als een vorm van slaaf. Hieronder ook het uitgewerkte organigram van Boko Haram. (figuur 2).

2.3.2. *Invloed historische achtergrond*

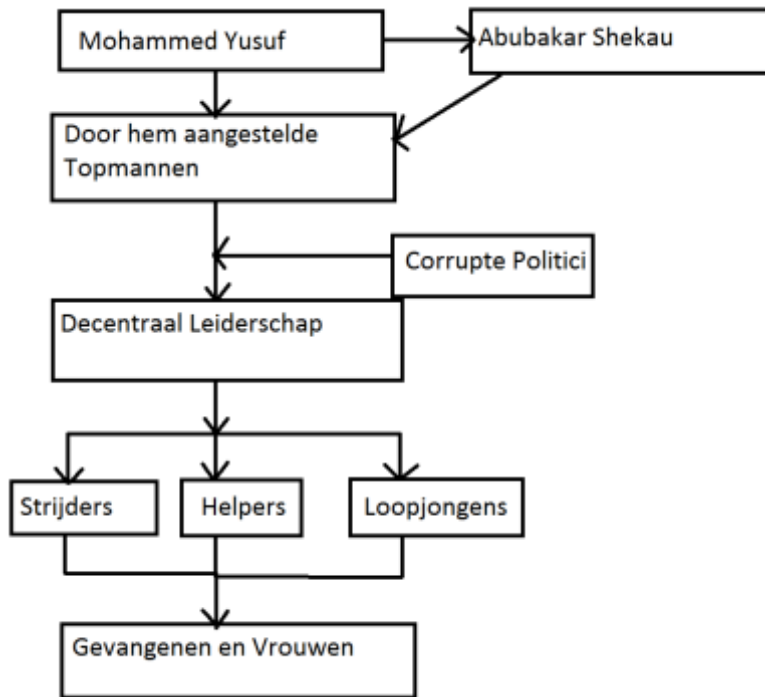
Zoals op pagina 20 beschreven is, hergroepeerde Boko Haram zich na de dood van Mohammed Yusuf onder Abubakar Shekau. Shekau was al langer in beeld als de handlanger van Mohammed Yusuf, maar vanaf die hergroepering is Shekau de officiële leider van Boko Haram. Hier blijkt dus uit dat de historische achtergrond van Boko Haram de structuur heeft beïnvloed en veranderd. In dit geval is het een wisseling van leiderschap. Ondanks deze wisseling verandert er niet veel verder aan de structuur, aangezien Shekau al langer bij Yusuf in de leer is geweest en ook weet hoe Yusuf te werk gaat.²³

2.3.3. *Leaderled of leaderless*

In tegenstelling tot de situatie bij de ETA, heeft Boko Haram wel degelijk een leider. Deze organisatie is leaderled. Dat wil zeggen dat deze organisatie onder leiding staat van één leider. Het uitschakelen van deze leider betekent in veel gevallen het einde van de organisatie en het uiteenvallen hiervan. In dit geval is het opmerkelijk dat er een plaatsvervanger is aangewezen die precies hetzelfde doet als zijn voorganger. Dit komt mede doordat Abubakar Shekau al langer bij Mohammed Yusuf was en dus ook wist hoe Yusuf te werk ging. Daardoor kon hij de werkwijze van Yusuf overnemen en doorvoeren in zijn periode als leider van Boko Haram. Het opmerkelijke hieraan is dat op het moment dat Shekau uitgeschakeld wordt binnen Boko Haram, er keer op keer plaatsvervangers aanwezig zijn om de koers verder te varen. Dit omdat de opvolgers, net zoals bij Shekau te zien is, keer op keer uit de organisatie zelf komen en dus al ervaren zijn in de structuur en opbouw van de organisatie. Door deze ervaring met het systeem kunnen deze opvolgers het gat vullen dat achtergelaten is en de structuur onder de vorige leider overnemen.²⁴

²³ <http://www.nairaland.com/1941724/mohammed-yusuf-late-bh-leader>

²⁴ College Beatrice de Graaff

Figuur 2: Organigram van Boko Haram

2.4 Boko Haram in de Nigeriaanse maatschappij

Boko Haram-strijders zijn onderdeel geworden van de Nigeriaanse maatschappij. Sinds de oprichting van de organisatie bevinden de strijders, helpers en loopjongens zich onder de burgers van de Nigeriaanse maatschappij, niet geheel onherkenbaar. Volgens een aantal onderzoeken zitten er bij Boko Haram veel strijders met een bepaalde achtergrond. Deze bevolkingsgroep heeft allemaal een litteken op het gezicht of het lichaam en spreken in een bepaald accent. Zij konden dus herkend worden en stonden bekend om hun banden met Boko Haram. Boko Haram werkt samen met de politiek en zijn aanwezig op de Nigeriaanse straten. Dit geeft dus aan dat Boko Haram op verschillende plekken in de maatschappij aanwezig is, in dit geval in de politiek maar ook wat lager dan het bestuur. Boko Haram was dus op een manier verstrengeld met de Nigeriaanse maatschappij en dat maakt het ook zo moeilijk om een groep als Boko Haram te bestrijden. ²⁵

²⁵ Stravens, M. (2015) *De opstand van Boko Haram – Hoe een ideologische revolutie in Nigeria uitgroeide tot een oorlogsmachine* Groet: Conserve.

Hoofdstuk 3: Overheidsreactie

Michiel Beekman

Zoals in de vorige twee hoofdstukken duidelijk is geworden zijn er in de periode van 1950 tot 2015, naast vele andere, twee terroristische groepen geweest met een historische achtergrond en een bepaalde structuur.

Hoe zit/zat het met de landen waarin het zich afspeelt/afspeelde? De overheden van deze landen hebben gereageerd op deze organisaties en beleid gevoerd tegen deze organisaties, of juist niet. Deze beleidsvoering heet contraterrorisme, zelfs de afwezigheid hiervan is beleid voeren, dan is het coöptatie. Dit hoofdstuk zal duidelijk maken hoe effectief dit beleid is geweest en er zal licht geworpen worden op de vuile oorlogen tussen de overheid van Spanje en de ETA en natuurlijk de relatie tussen de corrupte overheid van Nigeria en Boko Haram.

3.1 Spaanse overheid VS ETA

3.1.1. Breken Baskisch verzet

Zoals op pagina 15 is beschreven gaf de PNV pas laat steun aan de regering. Hierdoor werd daarna de groeiende Baskische autonomie tot een halt geroepen. De republikeinen kwamen echter in 1936 opnieuw aan de macht, waarna het niet lang duurde voordat Franco aan zijn opstand tegen de Republiek begon, en de regering haar belofte van Baskische autonomie niet op tijd waar kon maken. Ondanks dat de Republiek vóór de Burgeroorlog haar beloften niet kon houden bleef de PNV wel aan de kant van de gekozen regering staan. Baskenland werd vervolgens gedeeltelijk

Figuur 1: Baskenland

autonoom doordat Franco's troepen de Basken hadden afgesneden van Madrid. De Basken stonden er alleen voor en Baskenland (figuur 1) was omsingeld. Op 19 juli 1937 viel Bilbao en was het Baskische verzet gebroken. Dit doordat een aantal maanden daarvoor Franco toestemming heeft gegeven aan Duitsland om haar bommen voor de oorlog te testen op het Baskische stadje Guernica. Dit was dus een poging om het Baskisch verzet te breken. Door het bombarderen van het Baskische stadje was het de bedoeling dat de Baskische bevolking schrok van deze actie en niet meer in verzet zou komen. Kort hierna namen Franco's troepen Bilbao in. De Baskische nationalist die hun grondgebied tegen Franco verdedigd hadden gaven zich kort hierna over.

Als gevolg van het Baskische verzet werden veel nationalistes gevangen gezet en geëxecuteerd. Baskenland werd behandeld als veroverd gebied met een nieuwe, door Franco aangestelde burgermeester, genaamd José María de Areilza.²⁶

3.1.2. Na de burgeroorlog

Na de Burgeroorlog, die eindigde in 1939, werden de maatregelen tegen de Basken niet ingetrokken, maar zelfs geïnstitutionaliseerd. Dat wil zeggen dat deze maatregelen zelfs in de wet kwamen. De Baskische taal werd verboden en uitingen van de Baskische cultuur en gebruiken werden onderdrukt. De Basken kregen zelf het idee dat

Figuur 2: Een voorbeeld van de propaganda van de ETA

Franco probeerde om de Baskische cultuur tot de wortel uit te roeien, hun thuisland in een industriële woestijn te veranderen en deze te gebruiken als inkomstenpost. Aangezien Baskenland voor een groot deel uit industrie bestond, hadden zij een groot aandeel in de Spaanse economie en daarom kregen de Basken het idee dat Franco er een industriële woestijn van zou maken.²⁷

3.1.3. Oprichting ETA

Nadat op 31 juli 1959 de ETA werd opgericht hield deze beweging zich bezig met propaganda, bijvoorbeeld het aanbrengen van nationalistische graffiti (figuur 2), iets dat niet totaal zonder gevaar gedaan kon worden in de Baskische straten die gepatrouilleerd werden door Franco's schietgrage politie. Haar leden wilden echter meer. Om gehoor te geven aan deze eis, werd er al in het eerste jaar van het bestaan van de ETA een militaire vleugel opgericht die spoedig indruk zou gaan maken in Franco's Spanje. In juli 1961 ondernam de ETA een poging om een trein vol met veteranen van de Burgeroorlog, die op weg waren naar een herdenking, te laten ontsporen. De poging mislukte echter, en meer dan honderd activisten werden gearresteerd en gemarteld door de Spaanse overheid. De militaire tak ging zich onder andere bezighouden met aanslagen, zoals die op het eerste slachtoffer van ETA-geweld José Pardines. Hierna werd ETA-strijder Txabi in het nauw gedreven, waarbij hij na een achtervolging ook werd gedood: hij werd het eerste lid van de ETA die zijn leven verloor in een gevecht met de Spaanse autoriteiten.

²⁶ Bruggeman, R. *Staatsterreur of contraterrorisme? Clandestien overheids geweld in de strijd tegen de IRA en de ETA*

²⁷ Woodworth, P. *Dirty War, Clean Hands: ETA, the GAL and Spanish Democracy*

Hiermee begon een proces van aanvallen en vergeldingen van beide kanten en is er duidelijk te zien hoe de vuile oorlog vanaf beide kanten werd gevoerd.²⁸

3.2 Aanslagen

Melitón Manzanás, chef van de politieke politie in Guipúzcoa, een gemeente in Baskenland, en een beruchte martelaar van Basken werd het eerste slachtoffer van een gerichte aanslag door de ETA (figuur 3). De aanslag op José Pardines was een ongeluk, omdat Txabi begon te schieten nadat hij in het nauw werd gedreven door Pardines en zijn team. Als reactie op de aanslag op Manzanás riep het Franco-bewind de noodtoestand uit in Guipúzcoa en werden de weinige burgerrechten die er toen bestonden ingetrokken. Lidmaatschap van een oppositiegroep werd strafbaar en kon leiden tot een gevangenisstraf van twintig jaar. Leaders van deze groepen riskeerden zelfs de doodstraf.²⁹

Figuur 3: Krantenbericht over de moord op Melitón Manzanás. "De baas van de politie van San Sebastian geliquideerd"

3.2.1. Burgos-proces

De onderdrukking door de Spaanse autoriteiten leidde ertoe dat het merendeel van het leiderschap zich in 1968 verschool. Ze vluchtten naar de Franse kant van de Spaans-Franse grens, wat nog onderdeel was van Baskenland. De gevluchte leiders bleven dus wel in Baskenland. In 1969 werd echter het grootste gedeelte van het overblijvende leiderschap gearresteerd en in één monsterproces voor een militaire krijgsraad gedaagd. Zestien ETA-leiders werden in die dagen voorgeleid waarvan er negen van hen ter dood veroordeeld werden. Dit 'Burgos-proces', zoals de zaak door het leven zou gaan, werd voor de ETA echter een propagandasucces. Na de veroordelingen stak er een storm van protest op in de internationale gemeenschap, waarbij negen regeringen, onder andere die van Frankrijk, Duitsland en het Vaticaan, de rechtsgang sterk veroordeelden. In het licht van deze kritiek uit de buitenwereld zette Franco de terdoodveroordelingen om in gevangenisstraffen van dertig jaar. Zijn actie had zich tegen hem gekeerd en was juist een succes geworden voor zijn tegenstander, de ETA. Luis Carrero Blanco zou de opvolger van Francisco Franco worden, maar ook Luis Carrero Blanco is slachtoffer geworden van het geweld van de ETA tegen de overheid. Op 20 december 1973 reed Luis Carrero door de straten van Madrid, toen hij en zijn gevolg moesten uitwijken voor een andere auto. Op precies dit moment gaf Jesús Zugarramurdi, een ETA-militair, een seintje aan José Miguel Beñarán, de terrorist achter deze aanslag, die op een ladder stond een eindje verderop.

²⁸ Marchand, I. & Neumann O. *Basken en Catalanen- Een vergelijking van twee nationalistische bewegingen in Spanje*

²⁹ Shepard - *The ETA*

Hij drukte op de knop. Door de druk op deze knop ontplofte er een bom onder de auto van Luis Carrero en de auto vloog een ontzettend eind de lucht in. De twee ETA-leden vluchtten naar een auto verderop waar een derde ETA lid zat te wachten. Weer een succesvolle actie tegen de Spaanse overheid van dat moment.³⁰

3.2.2. Vanaf jaren '70

In de jaren '70 en '80 ontstond er, mede door tegenacties van de Spaanse veiligheidsdiensten, een 'vuile oorlog' waarbij aan beide kanten slachtoffers vielen. Vanaf de jaren '90 richtte het Spaanse contraterroreisme zich op een meer democratische aanpak van de ETA. Onderhandelingen met Spanje kwamen langzaam op gang. Door onder andere Spanje, Frankrijk en de EU werd de ETA beschouwd als een terroristische organisatie.

Na de aanslagen op de Madrileense treinen op 11 maart 2004, die in eerste instantie door de regerende Partido Popular aan de ETA toegeschreven werd, maar in werkelijkheid gepleegd waren door militante moslims die banden hadden met Al Qaida, won de PSOE van José Luis Rodríguez Zapatero (figuur 4) de verkiezingen, die drie dagen na de aanslagen werden gehouden. Zapatero was degene die ruim een jaar later de eerste stap zette richting onderhandelingen met de ETA en Herri Batasuna. Hier is te zien hoe de democratische aanpak van de overheid begon door te schemeren, in plaats van een oorlog te voeren tegen deze terroristische organisatie. Het duurde daarna echter nog tien maanden voordat de ETA reageerde op de voorstellen van Zapatero en een staakt-het-

Figuur 4: José Luis Rodríguez Zapatero

vuren aankondigde. Na het staakt-het-vuren kwamen de onderhandeling moeizaam op gang. De ETA en Batasuna hadden weinig geduld met de moeilijke positie van Zapatero, waardoor de onderhandelingen uiteindelijk op niets uitliepen. Deze moeilijke positie kwam doordat Zapatero's eigen partij verdeeld was qua mening en sommigen zich zelfs tegen hem hadden gekeerd. Daarnaast kreeg Zapatero de Partido Popular tegenover zich geplaatst. De Partido Popular is de populistische partij in Spanje die vaak tegenover de Socialistische Partij (PSOE) staat in de regering. Doordat Zapatero onder druk stond van deze Partido Popular moesten deze onderhandelingen dus goed aflopen. Zapatero was kwetsbaar.³¹

³⁰ Sullivan, J. *ETA and Basque Nationalism: The Fight for Euskadi 1980-1986*

³¹ BBC News- *Basque Separatist ETA declares ceasefire*

3.2.3. Onderhandeling

Na de hervatting van het geweld eind 2006 en het plegen van verschillende aanslagen kwam de ETA op 5 september 2010 met een nieuw staakt-het-vuren. De ETA beloofde bij dit staakt-het-vuren geen wapens meer te gebruiken in haar strijd voor onafhankelijkheid. Deze verklaring kwam na de arrestatie van een groot aantal ETA-leiders en het oplaaien van het debat binnen de nationalistische gemeenschap over de vraag op wat voor manier de strijd voor onafhankelijkheid in de toekomst gevoerd moest gaan worden. Volgens Rodolfo Ares (figuur 5), de minister voor de Baskische regio, was de verklaring van de ETA om te zoeken naar een democratische manier goed nieuws, maar verwachtte het Baskische volk van de organisatie dat zij definitief de wapens zou neerleggen. Dit staakt-het-vuren werd op 10 januari 2011 gevolgd door een verklaring die de situatie definitief maakte. Zapatero reageerde op deze verklaring door te stellen dat de ETA definitief het geweld moet afzweren en zich totaal op een democratische oplossing van het Baskische conflict moet richten. De Baskische bevolking keerde zich tegen het geweld, omdat ze niet nog meer slachtoffers wilden dan dat er al waren, zoals bijvoorbeeld de slachtoffers van het bombardement op Guernica.³²

Figuur 5: Rodolfo Ares

3.3 Nigeriaanse overheid VS Boko Haram

3.3.1. Koloniale tijd

Nigeria stond tijdens het kolonialisme onder leiding van de Britten. Deze koloniale overheid had het onderwijs in handen, er was dus sprake van Westers onderwijs. Daarom besloot Mohammed Yusuf dat hij een groep ging oprichten om het Westerse onderwijs tegen te gaan.

Hij richtte in 2002 een religieuze beweging op die bestond uit een moskee en een islamitische school. Vanaf toen konden veel arme moslimfamilies in en om Nigeria naar deze school van de Boko Haram in Maiduguri, in tegenstelling tot de jaren daarvoor toen het Britse onderwijs domineerde, de hoofdstad van de provincie Borno. Echter was Boko Haram niet alleen geïnteresseerd in onderwijs. Het politieke doel was om een islamitisch kalifaat te creëren, dit door middel van onderwijs. In 2009 viel Boko Haram een groep overheidsgebouwen, waaronder een politiebureau, aan in Maiduguri. Dit leidde tot schietpartijen op de straten.

Honderden voorstanders van Boko Haram werden vermoord en duizenden inwoners ontvluchtten de stad. De Nigeriaanse veiligheidsdiensten kaaptten uiteindelijk het hoofdkantoor van Boko Haram. Hier sloegen zij allerlei Boko Haram strijders en

³² The Guardian - *ETA declares permanent ceasefire*

vermoordden Mohammed Yusuf. Vanaf dit moment werd Boko Haram als voorbij beschouwd.

De strijders die over of gevlucht waren hergroepeerden onder de nieuwe leider Abubakar Shekau.³³ Onder zijn leiding werden er veel aanslagen gepleegd. Door deze aanslagen en het toenemende geweld riep de toenmalige president van Nigeria Goodluck Jonathan de

noodsituatie uit in mei 2013 in de drie Noordelijke staten waar Boko Haram het sterkst was: Borno, Yobe en Adamawa (figuur 6). Dit gebeurde ook al eerder twee jaar daarvoor, in 2011. Dankzij het instellen van troepen en het vormen van groepen werden veel van Boko Haram leden uit Maiduguri gejaagd en hergroepeerden zich in het Sambisa bos (figuur 7), ten zuiden van de Mandara bergen op de grens met Kameroen. Van hieruit werden er ontzettend

veel aanslagen gepleegd op nabijgelegen dorpen. Nadat Boko Haram trouw zwoer aan de IS en een provincie werd van het kalifaat verloren, ze de controle over allerlei steden in dat gebied. Deze verloren ze aan een

samengesteld leger van troepen uit Nigeria, Kameroen, Tsjaad en Niger. Weer trok Boko Haram het Sambisa bos in waar ze zijn achtervolgd door het Nigeriaanse leger, waardoor honderden gevangenen werden gered van Boko Haram. De Nigeriaanse overheid heeft wisselend gereageerd, soms in het nadeel van Boko Haram, soms in het voordeel van Boko Haram. Het voordeel van deze regering voor Boko Haram, was dat deze ontzettend corrupt was. Soms kozen ze zelf ook de kant van Boko Haram: voor een

bepaald geldbedrag wilde de regering soms alle acties van Boko Haram wel onder het tapijt vegen. Deze afwezigheid van contraterrorisme heet coöptatie, hier wordt samengewerkt met de terroristische organisatie voor bijvoorbeeld geld.³⁴

Figuur 6: Nigeria en Borno, Yobo en Adamawa. De gebieden waar Boko Haram het sterkst was

Figuur 7: Grensstreek Kameroen en Nigeria, bij het rode puntje ligt het Sambisa bos

³³ <https://www.theguardian.com/global-development/2016/aug/23/nigeria-gathering-humanitarian-crisis-food-insecurity-boko-haram-bukola-saraki>

³⁴ <http://www.isgeschiedenis.nl/nieuws/boko-haram-van-kleine-school-tot-islamitisch-kalifaat>

3.4 Bestrijding

Het bestrijden van een groep als Boko Haram is ontzettend moeilijk omdat haar leden onderdeel zijn geworden van de samenleving. Naast dat Boko Haram verstrengeld is met de samenleving, gaat deze verstrengeling op het gebied van bevolkingsgroepen nog veel verder, aldus Manon Stravens. Er zijn ook stevige aanwijzingen dat politici - senatoren, parlementariërs en gouverneurs - Boko Haram geld toeschuiven, om de groep te ondersteunen in het verspreiden van hun ideologie, hun investeringen te beschermen of om de rust in de deelstaat te behouden. Deze geldbedragen worden ook wel beschermingsgeld genoemd. In verlaten trainingskampen van Boko Haram zijn zelfs folders van de verkiezingscampagnes gevonden. Ook voormalige kampgevangenen beweren politici in die kampen te hebben gezien.

Door onder andere de moord op Mohammed Yusuf is de beweging geradicaliseerd en agressiever gaan handelen. Volgens Stravens is deze radicalere strategie een reactie op toegenomen publieke weerstand en de militaire repressie. Sinds 2013 richtten burgers milities op omdat ze niet langer bescherming van het leger vertrouwden. Deze milities zijn een grote vijand voor Boko Haram. Ze komen namelijk uit de dorpen zelf en weten precies wie sympathie voor de beweging heeft. Zij zijn een primair doelwit voor de terreurorganisatie geworden, wat de grote toename in het aantal burgerslachtoffers verklaart. Nigeriaanse analisten, journalisten en religieuze leiders stellen dat er meer nodig is dan een militaire interventie om de organisatie te beteugelen.

Boko Haram is een doctrine die alleen maar aangepakt kan worden met een tegendoctrine. Er is een belangrijke rol voor religieuze leiders. Nigerianen zijn door en door religieus. In de stad Kano vertellen jongeren dat charismatische religieuze leiders makkelijk gehoor vinden bij grote groepen jongeren die weinig perspectief in het leven hebben. Dit soort jongens vinden vaak steun bij terroristische organisaties als Islamitische Staat en Boko Haram. Het vergroten van de religieuze kennis van die jongeren is een belangrijke stap om deradicalisering te realiseren. Zo worden ze minder vatbaar voor de mooie woorden van sektes als Boko Haram.³⁵

3.5 De rest van de wereld

In centraal-Nigeria woont een aartsbisschop genaamd Jos. Deze beschuldigt het Westen ervan de dreiging van Boko Haram te negeren. De wereld moet meer overtuiging tonen om de opmars van de islamitische terreurbeweging te stoppen. De aanslagen in Parijs hebben volgens de aartsbisschop laten zien dat de internationale gemeenschap één kan zijn na dramatische gebeurtenissen, maar na de bloedige aanslagen in Nigeria is die internationale eenheid in zijn ogen niet getoond. Volgens de VN komt dit door het ontbreken van voldoende geld om tot hulp te schieten en is het gebied te gevaarlijk om doorheen te trekken om de groep uit te schakelen.

³⁵ Stravens, M. (2015) *De opstand van Boko Haram – Hoe een ideologische revolutie in Nigeria uitgroeide tot een oorlogsmachine* Groet: Conserve.

Desondanks is dit een humanitaire crisis op grote schaal en kan de Nigeriaanse overheid deze crisis niet alleen aan. Andere landen moeten te hulp schieten op wat voor manier dan ook.³⁶

In de afgelopen periode is er veel aandacht aan Boko Haram geschonken door de media, vooral tijdens het lopende verhaal van de Chibok-meisjes. Ondanks dat de media wel aandacht hebben geschonken aan het land Nigeria en de dreiging van Boko Haram, is er op politiek vlak niet op gereageerd. Er worden meningen over uitgesproken en vooral afschuw over de hele situatie. Echter wordt er niet ingegrepen door dezelfde mensen die deze uitspraken doen. Dit heeft mede te maken met het feit dat Boko Haram onderdeel van de Islamitische Staat is en de focus op dit moment ligt op het conflict in het Midden-Oosten met IS.³⁷

3.6 Vergelijking

Deze twee organisaties hebben dus vrij verschillende reacties losgemaakt bij de overheden van het land waarin het zich afspeelde. Aan de ene kant heb je de Spaanse overheid onder leiding van Francisco Franco die bovenop elke stap van de ETA zat en uiteindelijk zelfs een vuile oorlog is begonnen tegen deze organisatie.

Aan de andere kant heb je de corrupte Nigeriaanse overheid die voor een bepaalde som geld acties van Boko Haram in de doofpot wil stoppen. Daarnaast geeft deze zelfde overheid beschermingsgeld aan een terroristische organisatie om de orde in het land te bewaken.

De Spaanse overheid trad hard op tegen de ETA en dit resulteerde in bijvoorbeeld het Burgos-proces, waarin veel ETA-leiders en strijders onder handen zijn genomen door het Spaanse gerechtshof en uiteindelijk de staat. Zo valt er te zien dat er bij de ene organisatie, de ETA, hard werd opgetreden door de overheid en het ze flink moeilijk werd gemaakt. Aan de andere kant, bij Boko Haram, werd er niet veel gedaan, ondanks de verschrikkingen die hebben plaatsgevonden.

³⁶ <http://www.nu.nl/buitenland/3970810/westerse-wereld-negeert-opmars-boko-haram-in-nigeria.html>

³⁷ <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/02/08/longread-hoe-boko-haram-op-de-wereld-kwam-a1491315>

Hoofdstuk 4: Invloed op de samenleving

Nadine Louissen

Door middel van aanslagen weten terroristische organisaties verschillende reacties op te roepen in de samenlevingen van verschillende landen. Terroristen streven hun doelen na met geweld, waardoor gevoelens van angst, haat en onveiligheid maken steeds meer hun intrede in het gedachtegoed van mensen. Zo roept de ontvoering van de Chibok-meisjes door Boko Haram grote verontwaardiging op onder burgers over de gehele wereld en wisten de ETA-strijders een gevoel op te wekken waardoor mensen niet meer normaal de straat op konden.

4.1 De invloed van de ETA op de samenleving

4.1.1. Spanje

De ETA heeft vooral in Spanje invloed uitgeoefend op de samenleving. Een groepering als de ETA zal buiten Spanje geen aanslagen plegen, omdat ze immers in conflict zijn met de Spaanse overheid. Hierdoor is de invloed die de ETA buiten Spanje heeft aanzienlijk kleiner of zelfs niet aanwezig vergeleken met Spanje zelf.

Figuur 1: Miguel Angel Echevarria

De ETA had het vooral gemunt overheidsdienaren, zoals ambtenaren, burgemeesters en ministers. De overheid was doelwit van de ETA omdat zij de Basken tegenwerkte in het stichten van een onafhankelijke staat. Een voorbeeld van invloed die de ETA op het leven van overheidsdienaren had, is de situatie van Miguel Angel Echevarria (figuur 1). Echevarria was locoburgemeester van Vitoria in 1979. Dit is dan wel een aantal jaar geleden, maar de invloed was in zijn voorbeeld merkbaar. Hij gaf aan dat hij voortdurend onder bewaking stond en dat hij niet normaal de deur uit kon, zelfs niet om het vuilnis buiten te zetten, puur door de dreiging van de ETA.³⁸

De 'gewone' Spaanse bevolking heeft de Basken in eerste instantie nooit echt serieus genomen. De ETA werd in het begin voornamelijk genegeerd door de Spaanse bevolking toen ze flyers uit begonnen te delen over hun onafhankelijkheidsstrijd. Pas toen de aanslagen begonnen, liet de Spaanse bevolking zich horen. Zij vonden dat ze de dupe werden van het conflict: omdat jullie onafhankelijk willen zijn, moeten wij dood.³⁹ Er werd geprotesteerd en er kwamen protestgroepen tegen de ETA, zoals Basta Ya!. Dit is een antiterroristische beweging die de opheffing van de ETA eist door middel van protesten. Ook helpt zij slachtoffers van de ETA.

³⁸ <http://www.npogeschiedenis.nl/nieuws/2009/augustus/Vijftig-jaar-ETA.html>

³⁹ <http://conflictbaskenland.weebly.com/conclusie.html>

Hoewel de Spaanse bevolking eigenlijk niet het doelwit is van de ETA (zoals eerder genoemd werden zij middels een melding gewezen op de komende aanslag), wekt het dus toch een reactie op onder de bevolking. Ze voelen zich betrokken bij iets waar ze geen deel van willen zijn.

4.1.2. Frankrijk

Ook Frankrijk is een land waar de ETA actief is geweest. Een deel van Zuid-Frankrijk behoort volgens de Basken tot hun eigen rijk (figuur 2), waardoor ze ook met de Franse overheid in conflict raakten. De Fransen vonden vooral dat Spanje het voortouw moest nemen in het bestrijden van de ETA. De ETA heeft in 2012 de Franse regering opgeroepen tot direct overleg over de toekomst van het Baskenland, maar hier heeft de regering weinig tot niks mee gedaan, ze hebben dit overgelaten aan de Spanjaarden. Wel hoopten de Fransen dat de ETA volledig zal ontwapenen, nadat ze in 2011 een permanent staakt-het-vuren hadden afgekondigd. In de jaren hiervoor en hierna heeft de Franse politie wel altijd op scherp gestaan om eventuele gevluchte leden van de ETA in de kraag te grijpen: met succes. Vele leden van de ETA zijn in Frankrijk aangehouden, waardoor een steeds groter deel van de groep duidelijker werd. Verder heeft de ETA op een deel van de Franse bevolking een kleine invloed gehad. De Franse tegenhanger van de ETA, de Irrintzi, heeft in 2009 op verschillende toeristische plaatsen 'aanslagen' gepleegd. Verschillende golfbanen werden vernield in Arcanques, vlakbij de toeristische plaats Biarritz⁴⁰: dit zorgde voor een opgeschrikte bevolking in het Franse Baskenland. Toerisme is volgens de ETA een bedreiging voor de Baskische cultuur: ze willen er hier dus voor zorgen dat toeristen afgeschrikt worden waardoor ze uit het gebied weg zullen blijven, maar dit heeft tot op heden nog geen succes gehad.

Figuur 2: Frans Baskenland

4.1.3. Toeristische sector

De ETA keerde zich dus ook tegen de toeristische sector. Op deze sector probeert de ETA dan ook invloed uit te oefenen. In 2005 heeft de ETA dreigbrieven gestuurd naar verschillende organisaties buiten Spanje, waaronder ook reisorganisaties in Nederland, waarin ze verklaarden aanslagen te willen plegen in de Spaanse toeristische sector. Ze wilden hiermee bereiken dat toerisme in Spanje afnam: toerisme was immers een bedreiging voor de Baskische cultuur, zoals eerder genoemd. Ze wilden dit bereiken door reisorganisaties in het buitenland duidelijk te maken wat hun plannen waren, waardoor er (hopelijk voor de ETA) negatieve reisadviezen zouden komen, waarmee de ETA hun doel kon bereiken. De meeste landen gingen met deze dreigingen niet serieus om, met name door de vele arrestaties in Frankrijk en Spanje waardoor de ETA aanzienlijk verzwakt was, maar op het moment dat de ETA toch diverse bomaanslagen pleegde, bleek weer dat ETA nog steeds slagkracht had.

⁴⁰ <http://www.voxeurop.eu/nl/content/article/92721-irrintzi-franse-tegenhanger-van-de-eta>

4.1.4. Portugal

Ook in het buurland van Spanje is de ETA gevestigd. De 'National Anti-terrorism Unit' in Portugal geeft aan dat er geen twijfel mogelijk is dat de ETA het land als logistieke basis gebruikt. Verder heeft de ETA er nooit geprobeerd een aanslag te plegen. Er is wel een auto gevonden in Óbidos, Portugal, die gevuld was met explosieven, maar deze is nooit tot ontploffing gekomen omdat de auto al onderschept was door de politie voordat dit kon gebeuren. Ook was er in een huis in Casal da Alverela 1500 kilo aan explosieven gevonden. Dit huis werd gebruikt door leden van de ETA. Deze explosieven zijn dus wederom voordat ze gebruikt konden worden in beslag genomen. In Portugal is het daarom dus nooit tot een aanslag gekomen. Op de samenleving heeft de groep dan ook weinig invloed gehad: de aanwezigheid van de groep in het land maakte niet genoeg los onder de bevolking om er door beïnvloed te worden.

4.1.5. Nederland

In Nederland zijn twee bomaanslagen gepleegd die door de ETA geclaimd zijn. Deze vonden op 30 juni 1990 en op 8 juli 1990 plaats in Amsterdam bij het Aurora-gebouw (figuur 3) en bij een pand aan de Herengracht. In deze gebouwen waren een Spaanse luchtvaartmaatschappij en een agentschap van de Spaanse Bank Bilbao Vizcaya gevestigd.⁴¹ Ook in Nederland is het de ETA verder niet gelukt om invloed uit te oefenen. Vraag een gemiddelde volwassene eens naar hun kennis over de ETA, en je zult of te horen krijgen dat ze niet precies weten wat het inhoudt, of het is 'die ene afscheidingsbeweging daar in Spanje, in Baskenland'.

Figuur 3: Aurora gebouw Amsterdam

De ETA opereerde voornamelijk in Spanje en in een klein deel van Frankrijk. Uit de bovengenoemde informatie kun je ook opmaken dat het de ETA-strijders nooit gelukt is om grote invloed ergens anders in de wereld uit te oefenen. In Spanje plegen ze de aanslagen, dat is waar het gebeurt. Het komt wel dichterbij, maar er lijkt minder angst voor te zijn. Ze streven immers naar een eigen staat in Spanje, dan heeft het geen zin om bijvoorbeeld een Engeland of een Nederland aan te vallen: dit is dan ook niet (vaak) gebeurd. De ETA heeft in 2011 een permanent staakt-het-vuren afgekondigd, waarna de aanslagen van ETA zo goed als gestopt zijn. Het houdt Spanje nog in zijn greep, maar elders in Europa is de invloed van de groep een stuk kleiner.

⁴¹ <https://www.nrc.nl/nieuws/1990/07/24/aanslagen-amsterdam-opgeest-door-de-eta-6936238-a1296893>

4.2 De invloed van Boko Haram op de samenleving

4.2.1. Nigeria

In Nigeria is de invloed van Boko Haram enorm. Duizenden mensen hebben wegens aanslagen gepleegd door Boko Haram moeten vluchten, omdat ze simpelweg anders niet meer veilig waren. Met name christenen krijgen het te verduren in de beginjaren van de Boko Haram: alles wat niet islamitisch was, was volgens de Boko Haram-strijders slecht en moest dus uit de weg geruimd worden. Het dagelijkse leven in Nigeria werd beïnvloed door de aanslagen van Boko Haram, die op ieder moment plaats konden vinden. Bijvoorbeeld de markt in Maiduguri is eenentwintig keer slachtoffer geweest van een aanslag.

4.2.2. West-Europa

Vergeleken met de invloed die de ETA heeft gehad op de samenleving van West-Europa, is de invloed die de Boko Haram op West-Europa heeft gehad een stuk kleiner. Er is wel informatie dat de terreurbeweging zelfmoordterroristen naar West-Europa heeft gestuurd, via Libië⁴², maar dit lijkt geen invloed te hebben. Hier is een verklaring voor te geven, volgens mediasocioloog Peter Vasterman. De geografische nabijheid van de gebeurtenis is van belang. Afrika is veel verder weg dan bijvoorbeeld Parijs. Er zijn minder correspondenten in het land aanwezig om ons op de hoogte te houden. Ook is de symbolische afstand belangrijk. Zo ligt Afrika cultureel verder af van het Westen: wij kunnen ons beter identificeren met een gedode journalist uit Frankrijk, dan met eentje die in Nigeria is omgekomen bij een aanslag van Boko Haram, ondanks het feit dat het om eenzelfde soort gebeurtenis gaat.

Ook de impact van een aanslag is belangrijk: hoe meer doden er zijn gevallen, hoe groter de kans is dat de aanslag in het nieuws komt. Bij aanslagen van Boko Haram zijn vaak geen correspondenten aanwezig: achteraf wordt pas duidelijk wat er is gebeurd, waar in Parijs de terroristen de media juist naar zich toe trokken.⁴³

4.2.3. #JeSuisNigeria

Dat Nigeria voor veel mensen een 'ver-van-mijn-bed-show' is, is gebleken wanneer in januari 2015, rond dezelfde datum dat de aanslagen in Parijs plaatsvonden, in Nigeria zo'n 2000 doden vielen door een aanslag van Boko Haram. Social media, het nieuws en de kranten stonden allemaal in het thema van de aanslagen in Parijs. De hashtag #jesuischarlie nam het internet over.

Maar aan de op één na dodelijkste terreuraanslag in de recente wereldgeschiedenis werd veel minder aandacht besteed (figuur 4). Het komt weliswaar wel in het nieuws, maar vele

Figuur 4: de #CharlieHebdo van Nigeria.

⁴² <https://ejbron.wordpress.com/2015/08/25/boko-haram-stuurt-honderden-strijders-naar-libie-om-isis-te-helpen/>

⁴³ <http://www.lindanieuws.nl/nieuws/mediasocioloog-legt-uit-waarom-boko-haram-onderbelicht-blijft/>

malen minder als de aanslagen in Parijs. Op social media was geen sprake van een nieuwe hashtag #JeSuisNigeria. De aandacht ging volledig uit naar de aanslagen in Parijs: dit was nou eenmaal dichterbij en het was voor mensen makkelijker zich daarin in te leven, het waren immers westerlingen die zomaar (weliswaar wel na het beledigen van de profeet) om het leven gebracht werden.

Zoals eerder genoemd werd de wereld eigenlijk pas wakker geschud op het moment dat Boko Haram in 2014 zo'n 276 meisjes uit hun school in Chibok kidnapte. Dat is het moment waarop mensen beseften dat Boko Haram 'echt' is en dat ze wel degelijk kracht hebben. Voor veel mensen was het niet meer alleen een probleem voor Nigeria, het wordt nu ook gezien als een probleem waar wij als Westerlingen een verandering in konden brengen. Er werd een massale hulpactie in het leven geroepen vanuit de Westerse wereld, namelijk #BringBackOurGirls (figuur 5). De actie is begonnen in de VS maar is nu wereldwijd verspreid. De organisatie wil ervoor zorgen dat mensen het besef krijgen van de situatie en dat de overheden gaan helpen met het herstellen van de situatie in Nigeria.

Figuur 5: #BringBackOurGirls . Links Christiane Amanpour, rechts David Cameron

Omdat het om een groep ontvoerde **meisjes** gaat is de aandacht ineens groter. Slechts vijf procent van de Nigeriaanse meisjes gaan naar de middelbare school. Dit heeft deels te maken met het feit dat Nigerianen vinden dat meisjes niet op school thuis horen, en deels met het feit dat de ouders van deze meisjes vaak te arm waren om scholing te financieren. De Chibok-meisjes stonden op het punt om af te studeren, en dat maakt hen extra bijzonder. Maar stel dat het hier niet om een groep afstuderende meisjes zou gaan, maar om een 'doorsnee' groep Nigeriaanse burgers, is de kans erg aanwezig dat er nooit een grote actie voor opgezet zou worden. De organisatie is namelijk vooral gericht op het duidelijk maken dat opleiding van meisjes belangrijk is: de meisjes zullen hun opleiding overdragen aan hun broertjes en zusjes waardoor ze hun kennis zullen verbreden.

Ook kwamen de vele moorden op christenen internationaal in het nieuws, terwijl het aantal moorden op moslims in Nigeria vele malen hoger is. Dit is weer terug te leiden naar het argument dat mediasocioloog Vasterman aandroeg: in het Westen is de bevolking overwegend christelijk, men kan zich makkelijker identificeren met een christen dan met een moslim.

4.2.4. Angst voor radicalisering

Wat misschien wel de meest kenmerkende angst blijft van de Westerse bevolking, is dat moslims in West-Europa zullen radicaliseren of dat er zich onder de toenemende vluchtelingenstroom geradicaliseerde terroristen bevinden die een aanslag voor ogen hebben in Europa.

Figuur 6: Umar Farouk Abdulmutallab

Een voorbeeld hiervan is Umar Farouk Abdulmutallab (figuur 6). De in Nigeria opgegroeide jongen woont nu in het Westen van Europa en wordt ook wel de ‘underpants bomber’ genoemd, omdat hij een poging heeft gedaan een vliegtuig op te blazen met explosieven die verborgen zaten in zijn ondergoed⁴⁴.

Uit Nigeria is ook informatie gekomen dat Boko Haram zelfmoordterroristen naar West-Europa zal sturen om daar aanslagen te plegen, maar tot op heden heeft de Boko Haram nog maar één internationaal doelwit gehad, en dat was het hoofdkwartier van de Verenigde Naties in Nigeria zelf.

Toch wordt het langzaam duidelijk dat de actie #BringBackOurGirls het enige ‘resultaat’ van de Boko Haram is in West-Europa. Het doel van Boko Haram is ook niet om West-Europa te treffen. Met haar aanslagen wil ze in Nigeria een verbod realiseren op het westerse onderwijs en wil ze de Sharia invoeren in Nigeria.

4.2.5. West-Europa geen doelwit

Met het plegen van aanslagen haalt Boko Haram het nieuws niet in West-Europa, zelfs al plegen ze de op één na grootste aanslag ooit. Verder lijkt de terroristische organisatie weinig te doen met de bevolking in West-Europa. Als de woorden terroristische aanslag vallen, denken mensen al gauw aan Islamitische Staat: zij komt immers vaker in het nieuws en eist keer op keer de aanslagen op die in het Westen van Europa gepleegd worden. Het is dus aannemelijk dat de angst voor Boko Haram in West-Europa nauwelijks of niet aanwezig is. Misschien onder enkele individuen, maar niet onder grote groepen in de bevolking. Het is en blijft een terroristische beweging die zich richt op het Afrikaanse continent: en zo lang het daar blijft, hebben wij niks om bang voor te zijn. De angst en de invloed van de groep zullen pas toenemen zodra de groepering te dichtbij zal komen, zoals met de Islamitische Staat is gebeurd.

⁴⁴ <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2705644/Underpants-bomber-failed-mission-blow-airliner-wore-pair-underwear-two-weeks.html>

4.3 Vergelijking tussen de invloed van de ETA en de invloed van Boko Haram

Zowel de ETA als Boko Haram oefenen invloed uit op de beschaving: de ETA heeft echter meer invloed uitgeoefend op West-Europa dan Boko Haram. Het is niet het doel van Boko Haram om de West-Europese beschaving te raken: tot nog toe is dit ook nog niet gebeurd. Haar invloed is met name te merken in Nigeria en de omliggende buurlanden van Nigeria, maar in West-Europa gaat het niet verder dan zo af en toe een reactie van de media.

De ETA is een organisatie die vooral haar invloed in Spanje heeft uitgeoefend. In Frankrijk heeft ze in het Franse deel van Baskenland ook aanslagen gepleegd, maar zonder succes: ze wilden de toeristische sector raken, maar de toeristen blijven er niet weg. Ook in Nederland heeft ze aanslagen gepleegd, maar die hebben weinig achtergelaten: ze waren immers niet gepleegd op Nederlanders, maar op Spaanse bedrijven gevestigd in Nederland.

Conclusie

In de periode van 1950 tot 2015 zijn er verscheidene terroristische organisaties geweest die voor reacties hebben gezorgd in de West-Europese beschaving. In dit onderzoek is er specifiek gekeken naar de terreurgroepen Boko Haram en ETA.

Deze twee groeperingen hebben zich door de jaren heen ontwikkeld. De ETA is van een kleine discussiegroep uitgegroeid tot een terroristische organisatie met een militaire tak, een parlementaire tak en zelfs een eigen politieke partij: Herri Batasuna. Boko Haram is door de jaren heen uitgegroeid van een ideologische beweging met een eigen religieus complex met onderwijs tot een terroristische organisatie die met behulp van veel geweld probeert hun ideologie, tegen het westerse onderwijs, te verspreiden en de Sharia in te voeren in Nigeria.

Beide organisaties hebben een hiërarchische opbouw. Bovenaan staan de aangestelde leiders en helemaal onderaan staan de loopjongens en de strijders. In het geval van Boko Haram staan onderaan de vrouwen en de gevangenen.

De Spaanse overheid heeft een vuile oorlog gevoerd tegen de ETA en het Baskenland. Naast omsingeling van dit gebied werden er ook burgerrechten ontnomen. Dit leidde tot een reeks van vergeldingsacties van beide kanten. Bij Boko Haram zijn er twee fronten. Aan de ene kant staat een samengesteld leger uit omliggende landen die deze groep probeert tegen de houden. Aan de andere kant staat een corrupte overheid die in ruil voor een groot geldbedrag wel even een oogje toe wil knippen.

De ETA heeft in haar actieve periode geopereerd in Spanje en Frankrijk. In de rest van Europa is de invloed van deze groepering nauwelijks of niet te merken. Als de invloed al te merken is, is het met name de overheid die hier last van heeft. De 'gewone' bevolking zal er niet snel iets van meekrijgen. Boko Haram heeft tot 2014 geen grote invloed gehad in de Westerse wereld, na de ontvoering van de Chibok-meisjes in dat jaar begonnen de internationale alarmbellen te rinkelen. Het is haar doel ook niet om hier invloed uit te oefenen.

In de periode van 1950 tot 2015 heeft de West-Europese beschaving gereageerd op terroristische organisaties, om specifiek te zijn de ETA en Boko Haram. Uit dit onderzoek kan de conclusie getrokken worden, dat er op de ETA (bijna) niet gereageerd is in West-Europa, behalve in Spanje en Frankrijk zelf. Bij Boko Haram wordt er met name door de West-Europese media gereageerd op het conflict in Nigeria. Burgers in West-Europa hebben (tot nu toe) geen ingrijpende acties ondernomen die de situatie in Nigeria kunnen verbeteren.

Kennelijk leeft terreurdreiging bij de West-Europese burgers pas echt naarmate deze terreurdreiging dichterbij komt.

Bronvermelding

Michiel Beekman

Bronnen ETA

Sites:

www.Europa-nu.nl

https://books.google.nl/books?id=9oEacwj7ViYC&pg=PR12&pg=PR12&dq=dirty+war+clean+hands+woodworth&source=bl&ots=rWa6mEWOnQ&sig=FMxOBZiOLQ4Z_UyDk2Htwq2ANUC&hl=nl&sa=X&ved=0ahUKEwiF4dis1s3PAhVeGsAKHRYbAfAQ6AEIVDAI#v=onepage&q=dirty%20war%20clean%20hands%20woodworth&f=false

<https://www.theguardian.com/news/datablog/2011/jan/10/eta-basque-sepratists-ceasefire-victims-over-time>

<http://www.lamarea.com/2013/12/24/la-brigada-de-investigacion-social-bis-entre-la-gestapo-y-el-fbi/>

<http://vorige.nrc.nl//buitenland/article1852169.ece/Zware straffen voor daders aanslagen Madrid>

http://elpais.com/elpais/2013/12/18/inenglish/1387374599_382537.html

<https://sites.google.com/site/debaskenenhunstrijd/03-hegolade/hegoalde-01>

<http://lamentable.org/adolfo-suarez-a-partir-de-unos-retazos/don-jose-maria-de-areilza-ministro-de-asuntos-exteriores/>

http://elpais.com/diario/1993/12/19/espana/756255615_850215.html

Boeken/rapporten:

Marchand, I. & Neumann, O. *Basken en Catalanen – Een vergelijking van twee nationalistische bewegingen in Spanje* Universiteit Utrecht

Bruggeman, R. *Staatsterreur of contraterrorisme? Clandestien overheids geweld in de strijd tegen de IRA en de ETA* Universiteit Utrecht

Woodworth, P. *Dirty War, Clean Hands: ETA, the GAL and Spanish Democracy*

Shepard - *The ETA*

Sullivan, J. *ETA and Basque Nationalism: The Fight for Euskadi 1980-1986*

Carr, R. (1982) *Spain 1808-1975* Oxford

Conversi – *The Basques, the Catalans and Spain: Alternative Routes to Nationalist Mobilisation*

Woodworth, P. *The Spanish-Basque Peace Process: How to Get Things Wrong* World Policy Journal

BBC News – *Basque Separatist ETA declares ceasefire*

The Guardian – *ETA declares permanent ceasefire*

Personen:

Beatrice de Graaf, Hooglerares Internationale Betrekkingen in Historisch Perspectief

Bronnen Boko Haram

Sites:

<https://www.ctc.usma.edu/?s=Boko+haram&type=all&program=all&order=desc>

<https://www.ctc.usma.edu/posts/wilayat-west-africa-reboots-for-the-caliphate>

<http://www.bbc.com/news/world-africa-13809501>

<https://decorrespondent.nl/3464/hoer-werd-boko-haram-zo-groot-en-hoe-kan-ze-bestreden-woorden/218182551400-0ccf0521>

<http://www.nu.nl/buitenland/3970810/westerse-wereld-negeert-opmars-boko-haram-in-nigeria.html>

<https://www.nrc.nl/nieuws/2016/02/08/longread-hoe-boko-haram-op-de-wereld-kwam-a1491315>

<http://www.isgeschiedenis.nl/nieuws/boko-haram-van-kleine-school-tot-islamitisch-kalifaat/>

<https://www.theguardian.com/global-development/2016/aug/23/nigeria-gathering-humanitarian-crisis-food-insecurity-boko-haram-bukola-saraki>

<http://www.nairaland.com/1941724/mohammed-yusuf-late-bh-leader>

<http://www.informationng.com/2014/11/boko-haram-fg-seeks-extension-of-emergency-rule-in-borno-yobe-adamawa.html>

<http://legalinsurrection.com/2015/04/more-nigerian-hostages-rescued-from-boko-haram/>

<https://www.theguardian.com/world/2014/apr/29/nigeria-sambisa-forest-boko-haram-hideout-kidnapped-school-girls-believed-to-be-held>

Boeken:

Stravens, M. (2015) *De opstand van Boko Haram – Hoe een ideologische revolte in Nigeria uitgroeide tot een oorlogsmachine* Groet: Conserve.

Personen:

-Beatrice de Graaf, Hooglerares Internationale Betrekkingen in Historisch Perspectief

Nadine Louissen

Bronnen ETA

Sites:

<https://www.historischnieuwsblad.nl/nl/artikel/6822/generaal-francisco-franco-1892-1975.html>

<http://www.cfr.org/separatist-terrorism/basque-fatherland-liberty-eta-spain-separatists-euskadi-ta-askatasuna/p9271>

<http://historiek.net/euskadi-ta-askatasuna-eta/1782/>

https://es.wikipedia.org/wiki/Telesforo_Monz%C3%B3n

<http://www.volkskrant.nl/archief/autobom-van-eta-eist-zes-levens-in-madrid~a408999/>

http://www.isgeschiedenis.nl/nieuws/begin_en_einde_van_de_eta/

<http://www.npogeschiedenis.nl/nieuws/2009/augustus/Vijftig-jaar-ETA.html>

https://en.wikipedia.org/wiki/Santiago_Brouard

<http://www.elcorreo.com/alava/20071217/local/miguel-angel-echevarria-concejal-200712171036.html>

<https://www.aivdkennisbank.nl/jaarverslag/a1410 ETA>

<http://www.portugaldailyview.com/whats-new/eta-spanish-terrorists-in-portugal-since-2007>

<https://www.nrc.nl/nieuws/1990/07/24/aanslagen-amsterdam-opgeest-door-de-eta-6936238-a1296893>

<http://www.voxeurop.eu/nl/content/article/92721-irrintzi-franse-tegenhanger-van-de-eta>

<http://conflictbaskenland.weebly.com/conclusie.html>

<http://www.landenweb.nl/marokko/geschiedenis/>

<http://www.landenweb.nl/gran-canaria/geschiedenis/>

http://www.staatsinrichting.nl/Verkiezingen/Ver_linksrechts.htm

http://www.isgeschiedenis.nl/toen/januari/franco_neemt_barcelona_in_tijdens_de_spaanse_burgeroorlog/

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Linksnationalisme>

<http://www.nu.nl/buitenland/2178832/1500-kilo-explosieven-in-eta-depot-portugal.html>

<http://kazetaritzaezdadelitua.info/wp-content/uploads/2015/05/Che-Baskenland.pdf>

Rapporten:

Marchand, I. & Neumann, O. *Basken en Catalanen – Een vergelijking van twee nationalistische bewegingen in Spanje* Universiteit Utrecht

Bruggeman, R. *Staatsterreur of contraterrorisme? Clandestien overheids geweld in de strijd tegen de IRA en de ETA* Universiteit Utrecht

Personen:

Beatrice de Graaf, Hooglerares Internationale Betrekkingen in Historisch Perspectief

Bronnen Boko Haram

Sites:

<http://newswirengr.com/2014/05/11/david-cameron-joins-bring-back-our-girls-campaign-bringbackourgirls/#>

<http://bringbackourgirls.us/news/>

<http://nos.nl/artikel/2012589-amnesty-mogelijk-2000-doden-bij-aanval-boko-haram.html>

<https://www.vluchteling.nl/Landen-en-Themas/Nigeria.aspx>

<http://www.nu.nl/tag/Boko%20Haram>

<http://www.nu.nl/buitenland/3751593/vier-dingen-u-moet-weten-boko-haram.html>

<http://www.volkskrant.nl/alle-nieuws-over-boko-haram/>

<http://www.landenweb.nl/nigeria/geschiedenis/>

http://www.isgeschiedenis.nl/nu/dag_van_de_democratie_nigeria/

<https://www.britannica.com/biography/Goodluck-Jonathan>

<http://www.bbc.com/news/world-africa-17230673>

<http://www.demorgen.be/buitenland/boko-haram-een-wraakbeweging-met-beperkte-invloed-ba9ac720/>

<https://www.oneworld.nl/crisis/waarom-ons-oorlogsrecht-boko-haram-en-niet-stopt>

<https://decorrespondent.nl/2331/Liveblog-Een-na-grootste-aanslag-ooit-geen-relevante-doden/59743530-52ef5745>

<http://www.lindanieuws.nl/nieuws/geen-haan-kraait-naar-2000-boko-haram-doden/>

<http://www.mo.be/opinie-mo/waarom-2000-doden-door-boko-haram-geen-nieuws-zijn>

<https://terrorismemomonitor.nl/update-reele-dreiging-voor-aanslag-in-west-europa/>

<http://www.independent.co.uk/news/world/africa/globalisation-of-boko-haram-nigerian-minister-warns-the-west-faces-a-new-terror-threat-10092398.html>

<http://www.lindanieuws.nl/nieuws/mediasocioloog-legt-uit-waarom-boko-haram-onderbelicht-blijft/>

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2705644/Underpants-bomber-failed-mission-blow-airliner-wore-pair-underwear-two-weeks.html>

<https://ejbron.wordpress.com/2015/08/25/boko-haram-stuurt-honderden-strijders-naar-libie-om-isis-te-helpen/>

<http://www.socialisme.be/nl/16881/ontvoering-nigeriaanse-schoolkinderen-door-boko-haram-schokt-de-wereld>

<http://www.isgeschiedenis.nl/citaat-uit-het-nieuws/afscheiding-van-biafra-in-1967/>

<https://www.naij.com/66101.html>

Boeken:

Stravens, M. (2015) *De opstand van Boko Haram – Hoe een ideologische revolte in Nigeria uitgroeide tot een oorlogsmachine* Groet: Conserve.

Annan, K. (2012) *Interventies* Amsterdam: Atlas Contact

Personen:

Beatrice de Graaf, Hooglerares Internationale Betrekkingen in Historisch Perspectief

Logboek

Nadine Louissen

Datum	Hoe lang bezig?	Wat gedaan?
19 april 2016	1 uur	PWS-markt. Overleg met vakdocent over onderwerp en hoofd- en deelvragen.
10 mei 2016	30 minuten	Eerste overleg met begeleider over hoofd- en deelvragen. In goede richting gestuurd, opnieuw brainstormen over goede hoofd- en deelvragen.
11 mei 2016	1 uur	Onderwerp gesplitst in mogelijke concretere onderwerpen.
30 mei 2016	30 minuten	Tweede overleg met begeleider over nieuwe gevonden onderwerpen. Advies over onderzoeken gekregen.
8 juni 2016	1,5 uur	Opstellen plan van aanpak en bedenken van het uiteindelijke onderwerp en daarbij de hoofd- en deelvragen geformuleerd. Mini-onderzoek gedaan naar onderwerpen.
9 juni 2016	30 minuten	Onderzoek naar algemene informatie organisaties die we gaan onderzoeken. Algemene informatie opgezocht en genoteerd.
8 augustus 2016	5 uur	Met z'n tweeën de dag doorgebracht in de bibliotheek, goed uitgezocht wat voor ons bruikbare artikelen konden zijn. Ook boeken gezocht. Een bruikbare was helaas kwijt geraakt in de bieb. Boek over Boko Haram gevonden en die

		aangeschaft.
11 augustus	1 uur	Begin gemaakt met het lezen van het boek 'de opstand van Boko Haram'. Bruikbare info goed bewaren uit het boek.
30 augustus	1 uur	Verder informatie opgezocht en genoteerd. Documentaires over ETA gevonden, die een volgende keer gaan kijken om te kijken of ze te gebruiken zijn.
31 augustus	6 uur	Geschiedenis van de ETA uitzoeken en hier in verdiepen. Vrij ingewikkeld onderwerp, maar lukt tot nu toe goed. Documentaires bleken zodanig oud te zijn dat sommigen niet eens meer te bekijken zijn. De ene die ik heb gezien was niet heel bruikbaar. Informatie die we al wisten. Verder gelezen in het boek 'De opstand van Boko Haram'.
2 september 2016	1 uur	Verdiepen in de politieke geschiedenis van de ETA. Afspraak gemaakt met begeleider voor bespreking van stand van zaken.
3 september 2016	3 uur	Verdiepen in de politieke geschiedenis van de ETA. Struikelblok: veel Spaanse artikelen, veel gedateerd.
5 september 2016	2 uur	Vergelijking over Basken en Catalanen doornemen en bruikbare informatie eruit halen. Boek gelezen over Boko Haram
6 september 2016	1,5 uur	Boek lezen Boko Haram
7 september 2016	1,5 uur	PWS bespreking met begeleider, definitieve

		hoofdvraag besloten en boek gelezen over Boko Haram.
16 september 2016	1 uur	Politieke geschiedenis van de ETA
20 september 2016	2,5 uur	Boek lezen Boko Haram
21 september 2016	1 uur	Boek uitgelezen over Boko Haram: vanaf nu boek gebruiken als naslagwerk, informatie verwerken
25 september 2016	1 uur	Begin met onderzoeken geschiedenis Boko Haram
29 september 2016	2 uur	Artikelen doorlezen, bruikbare info er uit gehaald zodat dit verwerkt kan worden in het verslag.
3 oktober 2016	2,5 uur	Afronden van de geschiedenis van de ETA en begin gemaakt met uitwerken van de geschiedenis van Boko Haram
5 oktober 2016	1 uur	Overleg met begeleider
6 oktober 2016	1 uur	Overleg met meneer van de Velde, hulp bij het gebruiken van de online universiteitsbibliotheek.
7 oktober	2,5 uur	Vorm PWS opgezet samen met Michiel en inleiding geschreven
8 oktober 2016	1 uur	Verder afronden Boko Haram.
9 oktober 2016	7,5 uur	Compleet afgerond geschiedenis van de groeperingen en in een verhalende tekst gezet. Ook de tekst van Michiel doorgelezen en tips gegeven voor eventuele verbeteringen.
10 oktober 2016	5 uur	Afgerond invloed van Boko Haram. Ook woord vooraf geschreven en goede

		bronnenlijst gemaakt.
11 oktober 2016	5 uur	Afgerond invloed van ETA. Via Skype met Michiel het hele PWS in elkaar gezet: kladversie klaargemaakt om in te leveren en de conclusie geschreven.
14 oktober 2016	1 uur	Met Michiel het commentaar van mevrouw Buffart doorgenomen.
15 oktober 2016	1 uur	Begin gemaakt met het verwerken van de commentaren van mevrouw Buffart.
20 oktober 2016	3 uur	Met Michiel een begin gemaakt met het verbeteren van de gezamenlijke stukken.
23 oktober 2016	1 uur	Historische achtergrond verbeterd.
26 oktober 2016	1 uur	Historische achtergrond verbeterd.
30 oktober 2016	2 uur	Historische achtergrond verbeterd.
31 oktober 2016	4 uur	Met Michiel alle gezamenlijke stukken verbeterd en afgerond. Aangepast en verbeterd Invloed.
1 november 2016	3 uur	Afgerond verbeterde versie Historische achtergrond.
8 november 2016	4 uur	Begin gemaakt met het aanpassen van de gezamenlijke stukken en begonnen voor presentatie.
10 november 2016	1 uur	Overleg met begeleider. Doorgesproken opmerkingen over het stuk en overleg over de presentatie.

11 november 2016	3 uur	Afgerond gezamenlijke stukken en begonnen met afronden historische achtergrond.
13 november 2016	5,5 uur	Afgerond definitieve versie Structuur en bijna afgerond definitieve versie Historische achtergrond. Lay-out in elkaar gezet en met Michiel nog gezeten over de gezamenlijke stukken.
14 november 2016	4 uur	Afgerond definitieve versie Historische achtergrond. Lay-out gecontroleerd. Samen met mijn moeder mijn stukken nog gecontroleerd op taal. Alle stukken samengevoegd tot één verslag.

Michiel Beekman

Datum	Hoe lang bezig?	Wat gedaan?
19 april 2016	1 uur	PWS-markt. Overleg met vakdocent over onderwerp en hoofd- en deelvragen.
10 mei 2016	0,5 uur	Eerste overleg met begeleider over hoofd- en deelvragen. In goede richting gestuurd, opnieuw brainstormen over goede hoofd- en deelvragen.
11 mei 2016	1 uur	Onderwerp gesplitst in mogelijke concretere onderwerpen.
30 mei 2016	0,5 uur	Tweede overleg met begeleider over nieuwe gevonden onderwerpen. Advies over onderzoeken gekregen.
8 juni 2016	1,5 uur	Opstellen plan van aanpak en bedenken van het uiteindelijke onderwerp en daarbij de hoofd- en deelvragen geformuleerd. Mini-onderzoek gedaan naar onderwerpen.
9 juni 2016	0,5 uur	Onderzoek naar algemene informatie organisaties die we gaan onderzoeken. Algemene informatie opgezocht en

		genoteerd.
8 augustus 2016	5 uur	Met z'n tweeën de dag doorgebracht in de bibliotheek, goed uitgezocht wat voor ons bruikbare artikelen konden zijn. Ook boeken gezocht. Een bruikbare was helaas kwijt geraakt in de bieb. Boek over Boko Haram gevonden en die aangeschaft.
2 september 2016	7 uur	Spaanse teksten voor Nadine vertaald en uitgewerkt. Daarnaast mail gestuurd naar Beatrice de Graaff en reactie gekregen.
7 september 2016	0,5 uur	Meeleesmoment met mevrouw Buffart. Aansluiten hoofd- en deelvragen bepaald en laten goedkeuren.
15 september 2016	4,5 uur	Logboek op orde gemaakt, administratie afronden en verder lezen in boek theater an de Angst. Daarnaast info verzamelen over beleidsvorming.
16 September 2016	1 uur	Scriptie gevonden, lezen en uitwerken
19 september 2016	1 uur	Mail Beatrice uitwerken en opschrijven
25 september 2016	5 uur	Scriptie verder lezen en aan de gang met de tips van Beatrice in de UB. Markeren wat van belang is voor het stuk en noteren wat achtergrond informatie is en wat eventueel gebruikt kan worden om begrippen uit te leggen en het stuk lopend en logisch te maken voor de lezer.
26 september 2016	1 uur	Scriptie lezen en uitwerken
29 september 2016	1 uur	Mail van Beatrice doornemen en UB bezoeken
4 oktober 2016	1 uur	Uittypen bruikbare informatie
5 oktober 2016	1 uur	Overleg met begeleider
7 oktober 2016	2,5 uur	Met Nadine lay-out gemaakt en inleiding opgesteld
9 oktober 2016	10 uur	Eerste deelvraag afgerond en uitgewerkt jammer dat ik het stuk over Boko Haram opnieuw heb moeten schrijven, omdat mijn laptop het begaf.

		Daarnaast gebeld met Nadine over opzet en inleiding op hoofdstuk opgesteld.
10 oktober 2016	4,5 uur	Laatste stuk uitgewerkt, voorwoord geschreven en bronvermelding ingeleverd. Nog één deelvraag, Nadines bronvermelding, de conclusie en dan is de kladversie afgerond en kan deze ingeleverd worden bij mevrouw Buffart.
11 oktober 2016	2 uur	Puntjes op de i zetten voor de kladversie en de conclusie schrijven, daarnaast typ ik mijn logboek uit.
14 oktober 2016	1 uur	Commentaar mevrouw Buffart doorgenomen samen met Nadine.
20 oktober 2016	3 uur	Samen met Nadine opmerkingen van mevrouw Buffart doorgespit en begonnen aan het herschrijven van stukken en nieuwe informatie erbij zoeken.
30 oktober 2016	8 uur	Commentaar van mevrouw Buffart uitgewerkt, bronnen vermeld, morgen overleggen met Nadine over het laatste beetje commentaar dat er nog ligt.
31 oktober 2016	3 uur	Met Nadine gekyped en het laatste beetje commentaar verwerkt, nieuwe inleiding en conclusie geschreven. Nog een keer aan mevrouw Buffart laten zien.
8 november 2016	4 uur	Met Nadine commentaar van mevrouw Buffart doorgenomen en gebrainstormd over de presentatie
10 november 2016	1 uur	Met mevrouw Buffart verslag doorgesproken en ideeën voor de presentatie voorgelegd.
11 november 2016	3 uur	Geskyped met Nadine over inleiding en conclusie en het opnieuw schrijven van stukken. Daarnaast gefilterd welke stukken ik in mijn presentatie wil vertellen.
12 november 2016	2 uur	Stukken herschrijven en

		afronden PWS
13 november 2016	8 uur	Stukken afronden en laatste stuk herschrijven
14 november 2016	3 uur	Afronden verslag PWS wat betreft lay-out en laatste stukken.